

Nieuwsbrief PR Updates

Nummer 9, 2022

Redactie: Prof. mr. drs. M. Heemskerk.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:1267](#) 23-09-2022

Geen verboden ongelijke behandeling bij andere indexatie actieven en slapers/pensioengerechtigden door Euronext, goed werkgeverschap wordt herbeoordeeld

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:1234](#) 16-09-2022

Vergoedingsplicht werkgever na opzegging uitvoeringsovereenkomst met pensioenfonds

Hof

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2022:1731](#) 27-09-2022

Bestuurder aansprakelijk voor premieachterstand bij bedrijfstakpensioenfonds

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2022:8129](#) 20-09-2022

Echtscheidingsconvenant met pensioenuitsluiting is vaststellingsovereenkomst; geen dwaling

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2022:2695](#) 20-09-2022

Schorsing derdenbeslag pensioenuitkering bij pensioenfonds

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2022:2694](#) 20-09-2022

Na opzegging opdracht visitatiecommissie geen vergoeding verschuldigd voor lopende visitaties of RvT-werkzaamheden gelet op overeenkomst

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2022:3119](#) 08-09-2022

Geen ernstig verwijtbaar ontslag maar schending zorgplicht overbelaste werknemer; pensioenschade niet toewijsbaar, schadevergoeding toegekend

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2022:7665](#) 06-09-2022

Pensioenfonds niet schadeplichtig voor onjuiste informatie; geen causaal verband

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2022:7905](#) 06-09-2022

Koper moet na overgang onderneming oude pensioenovereenkomst nakomen als nieuwe pensioenovereenkomst voor overgang niet rechtsgeldig is gewijzigd

Rechtbank

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2022:8118](#) 22-09-2022

Werkgever die onder werkingssfeer bouwfondsen valt, is proceskosten verschuldigd want heeft pas na dagvaarding betaald

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2022:7599](#) 07-09-2022

Ernstig verwijtbaar ontslag: naast transitievergoeding billijke vergoeding € 45.000 inclusief pensioenschade

Centrale Raad van Beroep

[Centrale Raad van Beroep, ECLI:NL:CRVB:2022:2014](#) 02-09-2022

Militair protesteert vergeefs tegen conversiebesluit uit 2001 naar ABP; protest tegen berekening is privaatrechtelijke aangelegenheid waarover bestuursrechter niet bevoegd is

RECHTSPRAAK

Ernstig verwijtbaar ontslag: naast transitievergoeding billijke vergoeding € 45.000 inclusief pensioenschade

Ontslagzaak. Werkgever verzoekt ontbinding van de arbeidsovereenkomst wegens een verstoorde arbeidsverhouding met de werknemer (tweede apotheker) c.q. verschil van inzicht. De rechtbank oordeelt dat de werkgever ernstig verwijtbaar heeft gehandeld door aan te sturen op beëindiging van de arbeidsovereenkomst zonder verwijten met de werkneemster te bespreken en haar een behoorlijke kans te geven om haar gedrag te veranderen. De kantonrechter kent naast de transitievergoeding een billijke vergoeding toe van € 45.000. Anders dan werkneemster acht hij het niet aannemelijk dat zij zeven jaar tot de pensioenleeftijd in dienst was gebleven. Gelet op de huidige krapte op de arbeidsmarkt en de ervaring die werkneemster heeft genoten, moet zij worden geacht binnen die 2,5 jaar of in ieder geval na afloop van haar WW-uitkering aansluitend een nieuwe baan te hebben gevonden.

Werkneemster is sinds 1 oktober 1995 in dienst bij werkgeefster in de functie van tweede apotheker. Op het moment van indiensttreding van werkneemster bij werkgeefster was haar echtgenoot (hierna: persoon B) volledig eigenaar van werkgeefster. Op 1 november 2007 is persoon A in dienst getreden bij werkgeefster. In november 2007 heeft persoon B een tweede vestiging van de apotheek geopend, waarvan persoon A beherend apotheker werd. Met ingang van 1 januari 2020 is persoon A 100% eigenaar geworden van beide apotheken. Persoon B is vanaf dat moment met pensioen gegaan. Werkneemster is bij werkgeefster in dienst gebleven. Bij brief van 17 januari 2022 heeft werkgeefster werkneemster bericht dat zij niet langer op één lijn zitten en dat het vanwege een onoverbrugbaar verschil van inzicht over de invulling en uitvoering van haar functie, beter is als partijen uit elkaar gaan. Hierbij heeft werkgeefster voorgesteld de arbeidsovereenkomst met wederzijds goedvinden te beëindigen.

Werkneemster heeft bij e-mail van 19 januari 2022 laten weten niet op het voorstel in te gaan, nu zij zich niet kan vinden in de verwijten. Werkgeefster en werkneemster hebben geprobeerd door middel van mediation tot een oplossing te komen, maar het mediationtraject is op 9 mei 2022 zonder resultaat beëindigd. Werkgeefster verzoekt de arbeidsovereenkomst te ontbinden op grond van een verstoorde verhouding. Werkneemster verzoekt tot afwijzing van het ontbindingsverzoek. Werkneemster stelt dat werkgeefster ernstig verwijtbaar heeft gehandeld doordat zij geen kans heeft gekregen om eventuele verwijten te herstellen en verzoekt, voor het geval de arbeidsovereenkomst wordt ontbonden, om een billijke vergoeding.

De kantonrechter oordeelt als volgt. Uit de stellingen van partijen over een weer valt af te leiden dat de verhouding in de relatie tussen partijen is veranderd toen persoon A eigenaar werd van de apotheek. De verschillen van inzicht tussen partijen over de verwijten die worden gemaakt, lijken te zijn ontstaan door de veranderingen die hebben plaatsgevonden na deze overname. Ook het mediationtraject, dat bijna twee maanden heeft geduurd, heeft niet tot een gewenste oplossing tussen partijen geleid. Inmiddels staat werkneemster al bijna acht maanden op non-actief, waardoor een terugkeer op de werkvloer weinig realistisch moet worden geacht. De kantonrechter is dan ook van oordeel dat voldoende is gebleken dat er geen mogelijkheden meer bestaan voor een vruchtbare samenwerking, waarmee de noodzaak voor ontbinding van de arbeidsovereenkomst gegeven is. Herplaatsing ligt niet in de rede. Werkneemster stelt verder dat sprake is van het opzegverbod ex artikel 7:670 lid 9 BW, zodat de werkgeefster niet kan opzeggen wegens nevenwerkzaamheden van werkneemster. De kantonrechter is echter van oordeel dat geen sprake is van een situatie zoals bedoeld in artikel 7:653a BW, nu niet is gebleken van een nevenwerkzaamhedenbeding in de arbeidsovereenkomst. De ontbinding van de arbeidsovereenkomst wordt daarom niet door een opzegverbod belet. Bij de ontbindingsdatum zal vanwege ernstig verwijtbaar handelen van werkgeefster rekening worden gehouden met de opzegtermijn zonder aftrek van de periode die is gelegen tussen de ontvangst van het verzoekschrift en de datum van dagtekening van de ontbindingsbeschikking. Werkgeefster heeft ernstig verwijtbaar gehandeld omdat zij bij brief van 17 januari 2022 heeft aangestuurd op beëindiging van de arbeidsovereenkomst, zonder eerst de vermeende verwijten met werkneemster te bespreken en haar een behoorlijke kans te geven om haar gedrag te veranderen. Door deze handelswijze is een ernstige en duurzame verstoring van de arbeidsverhouding ontstaan, waarvan werkgeefster een ernstig verwijt kan worden gemaakt. Aan werkneemster wordt een transitievergoeding van € 49.549,37 bruto toegekend. Nu sprake is van ernstig verwijtbaar handelen maakt werkneemster eveneens aanspraak op een billijke vergoeding. Zij maakt aanspraak op een billijke vergoeding van € 453.421,80 bruto. Zij voert daartoe aan dat het gezien haar lange dienstverband van 27 jaar in de rede ligt te veronderstellen dat zij ook de resterende 7 jaar tot aan haar pensioenleeftijd bij

werkgeefster werkzaam zou blijven. De kantonrechter acht het niet aannemelijk dat werknemster nog zeven jaar bij werkgeefster in dienst zou blijven, nu de kantonrechter verwacht dat werknemster na haar jarenlange ervaring als 'kapitein' moeite zal hebben met haar nieuwe positie en dit op de langere termijn, ook indien er wel duidelijke afspraken over gemaakt zouden worden, tot botsingen met [persoon A] zou leiden. Wel gaat de kantonrechter er vanuit dat werknemster nog 2,5 jaar bij werkgeefster in dienst zou blijven, gelet op de krapte op de arbeidsmarkt en de ervaring die zij heeft. Het bruto maandsalaris van werknemster bedraagt € 5.437,80 (incl. 8% vakantietoeslag). De inkomensschade van werknemster zal dan gedurende 2,5 jaar naar verwachting € 163.134 bruto (€ 5.437,80 x 30 maanden) bedragen. Daarnaast loopt werknemster een bedrag van € 19.360,80 (2,5 x € 7.744,32 per jaar) mis in de door haar genoemde 'pensioenpot'. Deze bedragen zullen als uitgangspunt voor de begroting van de billijke vergoeding worden genomen. Nu werknemster hieromtrent verder niets heeft gesteld noch onderbouwd, heeft de kantonrechter onvoldoende handvatten voor een verdere berekening van de pensioenschade (werknemersdeel), zodat hiermee bij de vaststelling van de billijke vergoeding geen rekening gehouden wordt. De aan werknemster toe te kennen transitievergoeding van € 49.549,37 bruto strekt in mindering op de aan werknemster toe te kennen billijke vergoeding. Rekening houdend met de inkomensschade, de krappe arbeidsmarkt en de WW-uitkering en transitievergoeding die zij zal ontvangen, wordt een billijke vergoeding vastgesteld van € 45.000 bruto. Voor de toewijzing van de werkelijke kosten voor juridische bijstand bestaat naar het oordeel van de kantonrechter geen aanleiding, nu niet kan worden gezegd dat sprake is van misbruik van procesrecht of onrechtmatig handelen aan de zijde van werkgeefster.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 07-09-2022

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2022:7599

Zaaknummer: 9897877 / VZ VERZ 22-7184

Rechters: K.J. Bezuijen

Advocaten: A. Ester en E. Hagendoorn

Wetsartikelen: 7:66g lid 3 sub g BW, 7:671b BW en

RECHTSPRAAK

Werkgever die onder werkingssfeer bouwfondsen valt, is proceskosten verschuldigd want heeft pas na dagvaarding betaald

Bouwfondsen schrijven werkgever Ridderbouw aan omdat deze onder de werkingssfeer zou vallen. Zij vorderen bij dagvaarding premies, buitengerechtelijke incassokosten en rente met kostenveroordeling. Ridderbouw stelt bij antwoord dat per heden een bedrag is betaald. Volgens de bouwfondsen zijn de betalingen gedaan en ontvangen na betekening dagvaarding en eerste zittingsdag zodat ze na eisvermindering recht hebben op het overige deel van de proceskosten. De kantonrechter oordeelt dat de bouwfondsen terecht aanspraak maken op de proceskosten.

Volgens de Stichtingen in de bouwsector valt Ridderbouw als werkgever onder hun werkingssfeer en is Ridderbouw daarom verplicht om premies/bijdragen te betalen voor haar werknemers. De Stichtingen vorderen in de dagvaarding dat Ridderbouw wordt veroordeeld om ter zake van premies/bijdragen, buitengerechtelijke incassokosten en rente aan het Pensioenfonds een bedrag van € 2.390,91 te betalen, aan het O&O-fonds een bedrag van € 85,26 en aan het Aanvullingsfonds een bedrag van € 24,94. Dit alles met veroordeling van Ridderbouw in de kosten van het geding, te vermeerderen met de btw.

In haar antwoord stelt Ridderbouw dat zij “heden” een bedrag van € 1.173,24 heeft overgemaakt aan de Stichtingen en een bedrag van € 650,65 aan Flanderijn voor de kosten.

De Stichtingen hebben op deze betalingen gereageerd in hun akte uitlaten. Zij hebben toegelicht dat in het petitum van de dagvaarding per abuis een op 26 januari 2022 van Ridderbouw ontvangen bedrag van € 935,39 niet verwerkt was, waardoor de vordering van het Pensioenfonds € 1.496,73 had moeten zijn, van het O&O-fonds € 53,37 en van het Aanvullingsfonds € 15,61. Met de betalingen van Ridderbouw van € 1.173,24 en € 650,65 (totaal € 1.823,89), die zijn ontvangen, heeft Ridderbouw de openstaande bedragen voldaan en

een deel (€ 258,17) van de proceskosten. Volgens de Stichtingen zijn de betalingen gedaan en ontvangen na betekening van de dagvaarding en nadat de eerste zittingsdag had plaatsgevonden, zodat zij recht heeft op vergoeding van het overige deel van de proceskosten. De Stichtingen hebben gelet op het voorgaande hun eis verminderend en vorderen bij vonnis, uitvoerbaar bij voorraad, Ridderbouw te veroordelen in de kosten van het geding, te vermeerderen met de btw over de daarvoor in aanmerking komende kostenposten.

Ridderbouw stelt in haar antwoordakte dat zij alles heeft betaald en dat zij niet begrijpt waarom de Stichtingen meer van haar willen.

De kantonrechter is van oordeel dat de Stichtingen terecht aanspraak maken op de proceskosten. Doordat Ridderbouw de vorderingen van de Stichtingen heeft erkend en pas na de dagvaarding en eerste rolzitting heeft betaald, hebben de Stichtingen proceskosten moeten maken die voorkomen hadden kunnen worden als Ridderbouw de vorderingen vóór het uitbrengen van de dagvaarding had betaald. Ridderbouw is hierdoor de grotendeels in het ongelijk gestelde partij, zodat zij in de proceskosten veroordeeld zal worden. De kantonrechter zal er bij het bepalen van de hoogte van de proceskosten rekening mee houden dat de in de dagvaarding gevorderde hoofdsom te hoog was omdat de Stichtingen de betaling van € 935,39 daar per abuis niet in hadden opgenomen. De kantonrechter zal er ook rekening mee houden dat Ridderbouw reeds een deel van de proceskosten betaald heeft.

De proceskosten van de Stichtingen worden tot vandaag begroot op € 487 aan griffierecht, € 131,18 aan dagvaardingskosten en € 187 aan salaris gemachtigde (1 punt met een waarde van € 187 per punt). Vanwege de betaling van Ridderbouw van € 258,17, zal Ridderbouw worden veroordeeld om € 547,01 aan proceskosten aan de Stichtingen te betalen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 22-09-2022

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2022:8118

Zaaknummer: 9902563 CV EXPL 22-2157

Rechters: P. Joele

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Geen ernstig verwijtbaar ontslag maar schending zorgplicht overbelaste werknemer; pensioenschade niet toewijsbaar, schadevergoeding toegekend

Ontslagzaak. Geschil tussen werkgever en verzorgende IG die ziek is uitgevallen. Het hof oordeelt dat niet is voldaan aan de eis van ernstige verwijtbaarheid. Er is daarom geen grondslag voor een billijke vergoeding. Het hof oordeelt dat werkgeefster haar zorgplicht als omschreven in artikel 7:658 lid 1 BW jegens werknemer niet is nagekomen. Werknemer had als verzorgende IG de verantwoordelijkheid voor een groot aantal cliënten die verspreid verblijven in appartementen en aanleunwoningen. Vanaf mei 2016 heeft werknemer meermaals aandacht gevraagd voor de situatie en aangekaart dat het automatiseren van de te verlenen zorgcontacten (via beeld/luisterverbinding) feitelijk niet werkte, hij bij gelijktijdige alarmeringen van patiënten onvoldoende zorg kon leveren en de afstand die hij moest overbruggen tussen de verdiepingen (zonder dat hij de lift mocht gebruiken omdat hij de enige verzorgende IG was) aanzienlijk was evenals de afstand naar de aanleunwoningen. Om deze redenen had werkgeefster meer zorg moeten betrachten voor de werksituatie en de dreigende overbelasting van werknemer. De gevorderde pensioenschade wordt afgewezen. Het hof acht het echter redelijk om een periode van inkomensverlies van drie jaar in aanmerking te nemen waardoor werkgeefster wordt veroordeeld een bedrag van € 28.155,36 bruto aan werknemer toe te kennen.

Werknemer is met ingang van 1 september 2007 bij werkgeefster in dienst getreden en is laatstelijk werkzaam geweest als verzorgende IG. Vanaf juni 2016 moest werknemer

gedurende de nacht alleen werken in het woonzorgcentrum voor ouderen, zonder zorg hulp. Vanaf 2017 is een zogenoemde zwerfwacht toegevoegd aan de bezetting van de nachtdienst. Werknemer is ziek uitgevallen. Hervatting in werkzaamheden is niet mogelijk. Werknemer houdt het werk niet vol. Het in de nacht gedeeltelijk alleen werken lijkt een rol te spelen. Werkgeefster heeft toestemming gevraagd de arbeidsovereenkomst met werknemer te beëindigen. De arbeidsovereenkomst is na opzegging op 1 november 2021 geëindigd. Werknemer heeft in eerste aanleg onder meer verzocht om een billijke vergoeding van € 78.000 bruto, een bedrag van € 10.000 netto aan immateriële schadevergoeding en een aanvullende billijke vergoeding van € 10.000 bruto. Volgens werknemer is sprake van ernstig verwijtbaar handelen of nalaten omdat werkgeefster niet tijdig heeft ingegrepen ten aanzien van de te zware werkbelasting voor werknemer. Werknemer heeft herhaaldelijk de te zware werkbelasting aan de orde gesteld en desondanks heeft werkgeefster geen maatregelen getroffen. De kantonrechter heeft de verzoeken van werknemer afgewezen. Werknemer verzoekt in hoger beroep om vernietiging van de beschikking van de kantonrechter en om toewijzing van de vorderingen. De verzochte vergoedingen van werknemer betreffen ingevolge de vermeerdering van de grondslag daarom ofwel billijke vergoedingen en/of schadevergoedingen wegens het niet voldoen aan de in artikel 7:658 BW vermelde zorgplicht dan wel handelen in strijd met goed werkgeverschap.

Volgens het hof is niet voldaan aan de eis van ernstig verwijtbaar handelen en nalaten. Niet is gebleken dat sprake was van een zodanige werkdruk dat onmiddellijk gevreesd moest worden voor een onwerkbaar situatie of een niet te vermijden burn-out. Bovendien zijn vanaf eind 2016 en begin 2017 zwerfwachten ingezet. Een collega van werknemer was wel in staat de nachtdiensten te vervullen.

De vordering ex artikel 7:658 BW kan worden aangemerkt als een 'samenhangende vordering' in de zin van artikel 7:686a lid 3 BW. Het hof oordeelt dat werkgeefster haar zorgplicht als omschreven in artikel 7:658 lid 1 BW jegens werknemer niet is nagekomen. Werknemer had als verzorgende IG de verantwoordelijkheid voor een groot aantal cliënten die verspreid verblijven in appartementen en aanleunwoningen. Vanaf mei 2016 heeft werknemer meermaals aandacht gevraagd voor de situatie en aangekaart dat het automatiseren van de te verlenen zorgcontacten (via beeld/luister verbinding) feitelijk niet werkte, hij bij gelijktijdige alarmeringen van patiënten onvoldoende zorg kon leveren en de afstand die hij moest overbruggen tussen de verdiepingen (zonder dat hij de lift mocht gebruiken omdat hij de enige verzorgende IG was) aanzienlijk was evenals de afstand naar de aanleunwoningen. Om deze redenen had werkgeefster meer zorg moeten betrachten voor de werksituatie en de dreigende overbelasting van werknemer. Dat het werk voor één verzorgende IG te zwaar was,

bleek uit het feit dat twee verzorgenden de hele nachtdienst aanwezig zijn. Volgens het hof zijn er voldoende aanknopingspunten die de conclusie rechtvaardigen dat de werkbelasting die mede het gevolg is van het niet voldoen aan haar zorgplicht door de werkgeefster een overwegende rol heeft gespeeld bij het uitvallen van werknemer in september 2018. Het schenden van de zorgplicht heeft in overwegende mate geleid tot het uitvallen van werknemer.

Werknemer heeft de vordering tot vergoeding van immateriële schadevergoeding en daadwerkelijk gemaakte advocaatkosten onvoldoende onderbouwd. Ook de gevorderde pensioenschade wordt afgewezen. Het hof acht het echter redelijk om een periode van inkomensverlies van drie jaar in aanmerking te nemen waardoor werkgeefster wordt veroordeeld een bedrag van € 28.155,36 bruto aan werknemer toe te kennen.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 08-09-2022

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2022:3119

Zaaknummer: 200.307.531_01

Rechters: J.I.M.W. Bartelds, P.P.M. Rousseau en M.H. Koster

Advocaten: F.H.I. Hundscheid en S. Dolstra

Wetsartikelen: 7:611 BW, 7:658 BW, 7:682 lid 2 aanhef en onder c BW en 7:686 BW

RECHTSPRAAK

Na opzegging opdracht visitatiecommissie geen vergoeding verschuldigd voor lopende visitaties of RvT-werkzaamheden gelet op overeenkomst

Geschil tussen Visitatiecommissie Pensioenfondsen B.V. (VCP) en consultant (geïntimeerde) die in opdracht visitaties (intern toezicht bij pensioenfondsen) verricht. Partijen hebben een overeenkomst van opdracht gesloten. Geïntimeerde heeft als lid van de visitatiecommissie werkzaamheden verricht bij pensioenfonds Thales. Hij zegt de overeenkomst op met inachtneming van de opzegtermijn. Op enig moment is hij benoemd als RvT-lid bij Thales. VCP maakt aanspraak op onder meer vergoedingen voor verrichte en nog te verrichten werkzaamheden en wijst op het relatiebeding. Het hof legt de overeenkomst zo uit dat geïntimeerde geen vergoeding moet betalen voor zijn werkzaamheden voor Chemours, die nog geen cliënt was van VCP. Geïntimeerde hoeft gelet op de reikwijdte van het relatiebeding (visitaties, niet RvT-werkzaamheden) geen vergoeding te betalen voor zijn werkzaamheden als RvT-lid van het pensioenfonds Thales.

Sinds 2007 is op grond van de Code Pensioenfondsen intern toezicht bij pensioenfondsen wettelijk verplicht. Een pensioenfondsbestuur kan daartoe een raad van toezicht (RvT) of een visitatiecommissie instellen. VCP houdt zich bezig met het ondersteunen van pensioenfondsen in het kader van goed besturen middels visitatie. Zij toetst het interne toezicht binnen een pensioenfonds op basis van de bestaande structuren en procedures en doet aanbevelingen ter bevordering van het interne toezicht. Voor de uitvoering van deze werkzaamheden heeft VCP een netwerk van visiteurs/toezichthouders aan zich verbonden. VCP sluit met de visiteurs/toezichthouders een (raam)overeenkomst van opdracht, waarna deze vervolgens als privépersoon worden benoemd.

Geïntimeerde is samen met zijn zakenpartner [naam 1] (indirect) eigenaar/bestuurder van [bedrijf]. Via deze onderneming verhuren zij zich als bestuurder, toezichthouder en voor consultancywerkzaamheden. In 2015 is geïntimeerde in contact gekomen met [naam 2] van VCP. Op 2 november 2015 heeft geïntimeerde de overeenkomst van opdracht met VCP ondertekend. geïntimeerde] is per 1 januari 2017 bij 'overeenkomst visitatiecommissie' benoemd als één van de leden van de visitatiecommissie bij Stichting Pensioenfonds Thales Nederland (hierna: Thales). Geïntimeerde heeft tezamen met de overige twee leden van de visitatiecommissie, [naam 3] en [naam 4] op 13 april 2018 een rapport intern toezicht (visitatie) van Thales over de periode 1 januari 2017 t/m 31 december 2017 uitgebracht.

Tezamen met dezelfde visitatieleden heeft geïntimeerde eerder ook een visitatie uitgevoerd bij Thales over de periode 1 januari 2016 t/m 31 december 2016. Het desbetreffende rapport is uitgebracht op 13 april 2017. Met ingang van 1 november 2017 is geïntimeerde, zonder betrokkenheid van VCP, benoemd als visiteur bij Pensioenfonds Chemours (hierna: Chemours). Chemours was op dat moment geen opdrachtgever van VCP. Acht maanden daarna is geïntimeerde benoemd als lid van de RvT van Chemours. In een e-mail van 12 november 2018 heeft geïntimeerde aan VCP laten weten zijn contract met VCP op te zeggen met inachtneming van de opzegtermijn. Hij is onder meer ontevreden over uitblijvende betaling. VCP heeft op 13 november 2018 per e-mail op deze opzegging gereageerd. Zakelijk weergegeven meldt VCP er van uit te gaan dat de lopende visitaties worden afgemaakt en maakt VCP aanspraak op de vergoeding van de inkomsten voor inkomsten bij Thales en Campina, inclusief RvT-werkzaamheden. Partijen hebben verder nog gecorrespondeerd over de kwestie. Op enig moment na de opzegging van de overeenkomst van opdracht door geïntimeerde is geïntimeerde benoemd als lid van de RvT van Thales.

In eerste aanleg heeft VCP, samengevat, gevorderd dat de rechtbank geïntimeerde zal veroordelen tot betaling aan VCP van (krachtens de artikelen 5 en 6 van de overeenkomst van opdracht) verschuldigde vergoedingen en verbeurde boeten, buitengerechtelijke kosten en kosten van juridische bijstand, een en ander vermeerderd met rente. Subsidiar heeft zij onder meer gevorderd dat de rechtbank geïntimeerde zal veroordelen tot vergoeding van door VCP geleden schade alsmede tot het betalen van de krachtens artikel 5 van de overeenkomst van opdracht verschuldigde vergoedingen, buitengerechtelijke kosten en kosten van juridische bijstand, een en ander vermeerderd met rente. Daarnaast heeft zij gevorderd veroordeling van geïntimeerde tot het inzichtelijk maken van zijn financiële afspraken met Thales en Chemours.

De rechtbank heeft de vordering van VCP slechts gedeeltelijk toegewezen, namelijk voor zover het betreft visitatiewerkzaamheden van geïntimeerde bij Chemours, en voor het overige

afgewezen. Daartoe heeft de rechtbank – samengevat weergegeven – met betrekking tot de lopende visitaties bij Forbo en Avery geoordeeld dat ten tijde van de opzegging door geïntimeerde van een *feitelijke* visitatie bij Forbo en bij Avery geen sprake was. Dat VCP met de betreffende pensioenfondsen een raamovereenkomst heeft gesloten waarin is overeengekomen dat zij voor drie jaar visiteurs zal leveren, maakt dit niet anders. Temeer niet nu in artikel 1.2 van de overeenkomst is bepaald dat na afwikkeling van de feitelijke visitatie in overleg met VCP de eventueel noodzakelijke vervanging kan worden besproken. Met betrekking tot de benoeming van geïntimeerde als lid van de RvT van Thales heeft de rechtbank geoordeeld dat in de correspondentie, noch in de overeenkomst door VCP voor RvT-posities die voortvloeien uit werkzaamheden voor relaties van VCP enig voorbehoud is gemaakt. Weliswaar is in het eerste lid van artikel 5 (standaard) bepaald dat het geïntimeerde niet vrij staat om werkzaamheden voor opdrachtgevers van VCP te verrichten, maar daarbij is tevens expliciet bepaald dat deze beperking geldt ‘gedurende de overeenkomst’. In lid 2 is deze tijdsbeperking niet opgenomen, maar het relatiebeding van lid 2 is in het geval van geïntimeerde nu juist expliciet beperkt tot visitaties (en ziet dus niet mede op RvT-posities). Met betrekking tot de visitatiewerkzaamheden van geïntimeerde voor Chemours heeft de rechtbank geoordeeld dat geïntimeerde ten tijde van zijn benoeming als visiteur bij Chemours nog gebonden was aan zijn overeenkomst met VCP. In artikel 5 lid 2 is bepaald dat het geïntimeerde niet vrij stond om visitaties te verrichten buiten VCP om, anders dan na toestemming van VCP. geïntimeerde heeft niet weersproken dat hij over deze visitatiewerkzaamheden geen overleg heeft gevoerd met VCP. De rechtbank is met VCP van oordeel dat geïntimeerde daarmee in strijd met artikel 5 lid 2 van de overeenkomst van opdracht heeft gehandeld. De rechtbank heeft daarom geïntimeerde veroordeeld om aan VCP een boete te betalen van € 5.000 te vermeerderen met de wettelijke rente, alsmede om aan VCP zijn financiële afspraken met Chemours inzichtelijk te maken door het overleggen van de gemaakte afspraken aan VCP, met veroordeling van geïntimeerde tot het afdragen van 25% van de jaarfee aan VCP, zoals daarvan blijkt uit de financiële afspraken met Chemours, met compensatie van de proceskosten.

Het hof oordeelt dat is komen vast te staan dat een visitatielid, zoals geïntimeerde, wordt benoemd voor een periode van een jaar en niet voor een periode van drie jaar. geïntimeerde heeft de overeenkomst met VCP op 12 november 2018 opgezegd en op dat moment waren de lopende visitaties bij Forbo en Avery afgerond. De visitaties over 2018 waren nog niet aangevangen. Ten tijde van de opzegging door geïntimeerde was van een feitelijke visitatie bij Forbo en Avery, zoals benoemd in artikel 1.2 van de overeenkomst van opdracht, geen sprake meer. Er is daarom ook geen grond om geïntimeerde in verband met deze niet verrichte visitaties te veroordelen tot betaling van vergoedingen, misgelopen omzet, reputatieschade,

boetes en/of dagelijkse verhogingen.

De conceptovereenkomst van opdracht bevatte oorspronkelijk het (ruimere) verbod om intern toezicht te verrichten buiten VCP om, waarop geïntimeerde bij e-mail van 6 oktober 2015 (zie onder 2.4) heeft verzocht om de woorden 'intern toezicht' in artikel 5 lid 2 te vervangen door 'visitatie'. Dit verzoek werd blijkens voornoemde e-mail van geïntimeerde ingegeven door het feit dat de RvT-posities van geïntimeerde liepen via het label [bedrijf]. VCP heeft vervolgens zelf de woorden 'intern toezicht' geschrapt en het verbod van artikel 5 lid 2 beperkt tot visitaties. Als VCP niet de bedoeling had benoemingen als lid van een RvT die via VCP waren gerealiseerd buiten de overeenkomst van opdracht te plaatsen dan had het op de weg van VCP gelegen dat met zoveel woorden in de overeenkomst van opdracht op te nemen, temeer nu [naam 2] als advocaat vertrouwd mag worden geacht met het opstellen van contracten. Door dit niet te doen mocht geïntimeerde erop vertrouwen dat de tekst van de overeenkomst van opdracht de wil van VCP uitdroeg en stond het hem vrij de RvT-positie bij Thales te vervullen. Artikel 5 lid 1, dat een verbod bevat om 'werkzaamheden te verrichten voor opdrachtgevers van de VCP' bevat evenmin een grondslag voor de vordering van VCP aangezien dat verbod enkel en alleen geldt 'gedurende de overeenkomst', zoals ook de rechtbank heeft overwogen. De werkzaamheden die geïntimeerde als lid van de RvT bij Thales is gaan verrichten zijn pas gestart ná de opzegging van de overeenkomst van opdracht. VCP heeft onvoldoende gemotiveerd dat geïntimeerde in strijd met de redelijkheid en billijkheid heeft gehandeld door voor zijn benoeming als lid van de RvT bij Thales over te gaan tot opzegging van de overeenkomst met VCP, waardoor zijn werkzaamheden voor Thales niet langer onder artikel 5 lid 1 geschaard kunnen worden.

Geïntimeerde is met ingang van 1 november 2017 benoemd als visiteur bij Chemours. Op dat moment was Chemours geen relatie van VCP. Artikel 5 lid 2 bepaalt: 'Het staat Opdrachtnemer niet vrij om visitaties te verrichten buiten de VCP om, anders dan na toestemming van de VCP.' Letterlijke lezing van het artikel zou erop kunnen wijzen dat geïntimeerde met zijn benoeming tot visiteur bij Chemours in strijd met artikel 5 lid 2 heeft gehandeld. Deze conclusie kan evenwel niet worden gevolgd, nu partijen het erover eens zijn dat artikel 5 lid 2 een eeuwigdurende bepaling is, waarover VCP tijdens de mondelinge behandeling in hoger beroep heeft gezegd dat de bepaling ziet op 'alle visitatiewerkzaamheden in de gehele pensioenmarkt'. Het hof volgt VCP niet in deze onaannemelijke uitleg, nu VCP bij het opstellen van het artikel er niet op heeft mogen vertrouwen dat daarmee voor de eeuwigheid alle visitatiewerkzaamheden in de gehele pensioenmarkt zouden kunnen worden beschermd. VCP heeft daarbij ook geen rechtens te respecteren belang. Dat VCP zich dat inmiddels ook realiseert, blijkt uit het feit dat zij thans een addendum hanteert waarin de temporele

reikwijdte van artikel 5 lid 2 is beperkt tot twee jaar, maar dat addendum geldt niet voor geïntimeerde. Geïntimeerde heeft er daarom op mogen vertrouwen dat artikel 5 lid 2 van de overeenkomst van opdracht uitsluitend betrekking heeft op visitaties voor relaties van VCP. Het hof oordeelt dat geïntimeerde met zijn benoeming als visiteur bij Chemours artikel 5.2 van de overeenkomst van opdracht niet heeft overtreden.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 20-09-2022

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2022:2694

Zaaknummer: uitleg

Rechters: C.A.H.M. ten Dam, G.C. Boot en I.A. Haanappel-van der Burg

Advocaten: B.F.M. Evers en R. Stekelenburg

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Schorsing derdenbeslag pensioenuitkering bij pensioenfonds

Appellant heeft een hypothecaire geldlening afgesloten bij ING, die is vastgelegd in een notariële akte. Na uitwinning van het hypotheekrecht bleef een restschuld over. Om deze vordering te innen heeft ING uit kracht van de notariële akte executoriaal derdenbeslag gelegd onder een pensioenfonds waarvan appellant een maandelijkse pensioenuitkering ontvangt. Appellant vordert onder meer opheffing althans schorsing van dit beslag. De voorzieningenrechter heeft de gevraagde voorzieningen geweigerd. In hoger beroep schorst het hof het derdenbeslag. Appellant wordt op dit moment onevenredig hard getroffen door het beslag op zijn periodieke (pensioen)uitkeringen. Appellant heeft voldoende aannemelijk gemaakt dat hij, zolang het beslag voortduurt, niet in staat zal zijn om ten minste zijn vaste lasten te voldoen en dat hij aangewezen zal zijn op de financiële hulp en bijstand van derden (vrienden en familie) met mogelijk een beroep op de Wsnp in het verschiet. Het belang van ING om thans haar vordering te incasseren door middel van het beslag steekt hier schril bij af.

Appellant heeft, tezamen met zijn in 2016 overleden zus en haar toenmalige partner, bij een rechtsvoorganger van ING (hierna steeds 'ING') een hypothecaire geldlening afgesloten voor een bedrag van € 725.000. Deze geldlening diende ter financiering van de aankoop en verbouwing van een perceel (met onder meer een woning en schuur) aan de [adres] in [plaats]. Als zekerheid hiervoor is een hypotheek gevestigd op de desbetreffende onroerende zaken. Een en ander is vastgelegd in een notariële akte d.d. 27 februari 2004 (hierna 'de notariële akte'). Deze akte bepaalt onder meer dat appellant hoofdelijk aansprakelijk is voor de nakoming van de verplichtingen uit de geldlening.

In 2006 heeft een kadastrale splitsing plaatsgevonden. Het bestaande woonhuis kreeg huisnummer [nummer 1] en de nieuw gebouwde woning kreeg huisnummer [nummer 2]. De zus van appellant en haar toenmalige partner bewoonden de woning met huisnummer [nummer 1] en appellant de woning met huisnummer [nummer 2].

De woning met nummer [nummer 1] is vervolgens verkocht. De opbrengst is niet aangewend om de hypotheekschuld te verminderen. ING heeft wel ingestemd met doorhaling van de hypothecaire inschrijving ter zake van deze woning. Appellant is in gebreke gebleven met zijn betalingsverplichtingen onder de geldlening. ING heeft daarop in maart 2010 aangekondigd zijn woning executoriaal te zullen verkopen. De Gemeente heeft in het kader van deze executieverkoop bezwaar gemaakt tegen het aanbieden van het object als een perceel met woonhuis. Volgens de Gemeente zou het bewonen van de woning met huisnummer [nummer 2] in strijd zijn met het bestemmingsplan. De Gemeente kondigde aan bij bewoning handhavend te zullen optreden. Op 23 november 2011 vond de veiling plaats van de woning van appellant. De veiling resulteerde in een netto opbrengst van € 148.590. Bij brief van 13 januari 2012 heeft ING aan appellant meegedeeld dat met de verkoopopbrengst de hypothecaire geldlening gedeeltelijk was afgelost en dat een vordering resteerde van €931.686,29. Bij brief van 26 januari 2012 heeft incassobureau Interpartes Incasso aan appellant meegedeeld dat zij opdracht had gekregen de vordering van ING te incasseren. Het incassobureau heeft appellant verzocht de openstaande schuld, vermeerderd met incassokosten, binnen vijf dagen te voldoen of via een bijgesloten formulier "Overzicht inkomsten en uitgaven" een betalingsregeling te vragen. Op 31 januari 2012 heeft appellant dit formulier ingevuld en ondertekend geretourneerd.

Vervolgens heeft de toenmalige advocaat van ING appellant gevraagd gezamenlijk met ING op te trekken in een procedure tegen de Gemeente. Daarna is op 9 mei 2012 een dagvaarding uitgebracht op naam van ING en appellant ter inleiding van een procedure tegen de Gemeente bij de (toenmalige) rechtbank Zwolle-Lelystad. De vordering in die procedure strekte ertoe de Gemeente te veroordelen tot betaling van € 405.198,25 met rente en kosten, op de grond dat de Gemeente onrechtmatig heeft gehandeld door zich op het standpunt te stellen dat (het gebruik van) de woning van appellant illegaal was. Daardoor zou de veilingopbrengst sterk zijn gedrukt. Bij vonnis van 13 februari 2013 heeft de rechtbank de vordering afgewezen.

Bij exploit van 14 maart 2017 heeft ING de in executoriale vorm uitgegeven grosse van de notariële akte aan appellant betekend. Daarbij is aan appellant bevel gedaan om binnen twee dagen een bedrag van € 942.642,32 te voldoen.

In een e-mail van 17 februari 2021 heeft ING aan appellant meegedeeld dat de hypotheek nog bestaat en dat de behandeling daarvan is overgedragen aan incassobureau Vesting Finance.

Op 9 februari 2022 heeft ING ten laste van appellant uit kracht van de notariële akte executoriaal derdenbeslag (hierna ‘het beslag’) gelegd onder de Stichting Pensioenfonds ING (hierna ‘de Stichting’) op periodieke (pensioen)uitkeringen van appellant. Volgens het exploit bedroeg de vordering van ING op appellant op dat moment € 926.991,75. Op 18 februari 2022 heeft de Stichting een verklaring na derdenbeslag opgemaakt. Bij exploit van 23 februari 2022 heeft ING het proces-verbaal van het beslag van 9 februari 2022 aan appellant doen betekenen.

Bij brief van 28 februari 2022 heeft de advocaat van appellant de deurwaarder verzocht het beslag op te heffen. Op diezelfde dag heeft appellant (via zijn advocaat) een beroep gedaan op verjaring van de vordering van ING. Bij e-mail van 3 maart 2022 heeft de deurwaarder verklaard dat hij de verklaring na derdenbeslag van de Stichting op 25 februari 2022 heeft ontvangen en nog dezelfde dag aan appellant heeft doorgestuurd. Bij exploit van 9 maart 2022 heeft appellant de dagvaarding waarmee deze procedure is ingeleid aan de Stichting doen betekenen. Daarbij is de schorsing van het beslag ex artikel 476 Rv aangezegd. Bij brief van 23 maart 2022 heeft de deurwaarder aan de Stichting meegedeeld dat de hoogte van de vordering waarvoor het beslag is gelegd wordt beperkt tot een bedrag van € 725.000. Appellant heeft in verband met het beslag een bodemzaak tegen ING aanhangig gemaakt bij de rechtbank Amsterdam (zaaknummer C/13/720507).

De voorzieningenrechter heeft de gevraagde voorzieningen geweigerd. Hij heeft – samengevat en voor zover in hoger beroep van belang – overwogen dat niet aannemelijk is dat de bodemrechter zal concluderen dat de vordering van ING is verjaard, dat niet aannemelijk is dat appellant onredelijk is benadeeld door onregelmatigheden bij de beslaglegging en dat voorshands niet gezegd kan worden dat ING haar rechten om de vordering te innen heeft verwerkt.

Appellant doet een beroep op verjaring. Volgens ING is de verjaring gestuit want zijn de brieven van Vesting Finance uit 2016 per gewone post aan appellant gezonden. Appellant heeft gemotiveerd betwist dat hij deze brieven heeft ontvangen. Hij heeft onderbouwd gesteld dat hij gewoonlijk op post reageert en dat zijn stelling dat hij de brieven uit 2016 niet heeft ontvangen bevestiging vindt in de omstandigheid dat hij wel op andere berichten van ING over de vordering heeft gereageerd, maar niet op deze. ING heeft dit laatste niet weersproken. Het hof kan er in dit kort geding niet vanuit gaan dat ING de verjaring van haar vordering op appellant heeft gestuit door tijdige aanmaning in de zin van artikel 3:317 lid 1 BW. Evenmin kan het hof in dit kort geding voorshands aannemelijk achten dat de verjaring van de vordering van ING is gestuit door erkenning in de zin van artikel 3:318 BW.

Appellant wordt op dit moment onevenredig hard getroffen door het beslag op zijn periodieke (pensioen)uitkeringen. Appellant heeft voldoende aannemelijk gemaakt dat hij, zolang het beslag voortduurt, niet in staat zal zijn om ten minste zijn vaste lasten te voldoen en dat hij aangewezen zal zijn op de financiële hulp en bijstand van derden (vrienden en familie) met mogelijk een beroep op de Wsnp in het verschiet. Het belang van ING om thans haar vordering te incasseren door middel van het beslag steekt hier schril bij af. Het hof neemt hierbij in aanmerking dat uit onderhavig arrest volgt dat het bestaan van het vorderingsrecht van ING aan onzekerheid is onderworpen en dat ING zelf meer dan tien jaar lang niet of nauwelijks concrete maatregelen heeft genomen om de vordering op appellant te innen. Mede door dit tijdsverloop heeft ING zelf het risico genomen dat uiteindelijk (een deel van) haar vordering onbetaald zal blijven. Voor ING staat slechts op het spel dat dit deel groter is wanneer de tenuitvoerlegging wordt geschorst, terwijl voor appellant geldt dat bij continuering van het beslag zijn bestaanszekerheid direct (en mogelijk onomkeerbaar) wordt bedreigd. In het licht van deze omstandigheden bestaat een zodanige onevenredigheid tussen de belangen van appellant enerzijds en van ING anderzijds, dat ING geen in redelijkheid te respecteren belang heeft het beslag te continueren zolang niet in de bodemzaak is beslist over de verjaring van de vordering. Het voorgaande leidt tot de conclusie dat er in deze zaak grond is voor schorsing van de executie. Het hof ziet geen aanleiding deze schorsing uit te spreken tot het moment dat een beslissing over de verjaring in de bodemzaak onherroepelijk is. Het hof zal de vordering van appellant om de executie van het beslag te schorsen in zoverre toewijzen dat deze schorsing zal gelden totdat in de lopende bodemzaak eindvonnis is gewezen. Aldus wordt naar het oordeel van het hof op dit moment voldoende tegemoetgekomen aan de belangen van appellant. Het hof ziet in de argumenten die appellant heeft aangevoerd geen basis om het beslag op te heffen, zodat deze vordering wordt afgewezen.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 20-09-2022

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2022:2695

Zaaknummer: 200.310.068/01

Rechters: K.A.J. Bisschop, M.M. Korsten-Krijnen en L. Alwin

Advocaten: S.N. Peijnenburg en M.E.G. Murriss

Wetsartikelen: 3:317 lid 1 BW en 3:317 lid 1 BW

RECHTSPRAAK

Echtscheidingsconvenant met pensioenuitsluiting is vaststellingsovereenkomst; geen dwaling

Partijen zijn gehuwd onder huwelijkse voorwaarden met koude uitsluiting en een periodiek verrekenbeding. De man heeft pensioen in eigen beheer opgebouwd. Bij beschikking van 22 mei 2019 heeft de rechtbank Limburg de echtscheiding tussen partijen uitgesproken. Deze beschikking is op 5 juni 2019 ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand. De man en de vrouw hebben de gevolgen van hun echtscheiding geregeld en neergelegd in de door beiden op 18 april 2019 ondertekende vaststellingsovereenkomst/convenant (hierna: het convenant). In het convenant is naast de verdeling onder meer bepaald dat de vrouw afstand doet van pensioen. Tevens is finale kwijting overeengekomen. Het hof constateert dat gelet op de beschikbare informatie het convenant kwalificeert als een vaststellingsovereenkomst zoals bedoeld in artikel 7:900 BW. Zowel het beroep op dwaling als op onrechtmatig handelen van de man wordt verworpen. De vrouw was bekend met een in eigen beheer opgebouwd ouderdomspensioen, en ook met de hoogte van het bedrag aan pensioenvoorziening en de waarschuwing van [naam 3] dat de waarde van de aandelen in de bv, gelet op de pensioenvoorziening op de balans, te hoog lijkt.

Partijen zijn 1994 te [woonplaats 1] met elkaar gehuwd onder huwelijkse voorwaarden, inhoudende uitsluiting van iedere gemeenschap van goederen met een periodiek verrekenbeding. Ten tijde van het huwelijk en daarna waren de vrouw en de man beiden in dienst bij [naam 1] B.V. De man heeft op 26 september 2001 [naam 2] B.V. opgericht, waarvan hij 100% aandeelhouder is. [Naam 1] B.V. is een van de dochterondernemingen van deze

holding. De man heeft pensioen in eigen beheer opgebouwd. Bij beschikking van 22 mei 2019 heeft de rechtbank Limburg de echtscheiding tussen partijen uitgesproken. Deze beschikking is op 5 juni 2019 ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand. De man en de vrouw hebben de gevolgen van hun echtscheiding geregeld en neergelegd in de door beiden op 18 april 2019 ondertekende vaststellingsovereenkomst/convenant (hierna: het convenant). In het convenant is naast de verdeling onder meer bepaald dat de vrouw afstand doet van pensioen. Tevens is finale kwijting overeengekomen. Op 9 juni 2020 is namens de vrouw een brief aan de man gezonden waarin is vermeld onder meer: 'Op basis van de thans beschikbare informatie blijkt dat cliënte heeft gedwaald omtrent de waarde van het vermogen en of vermogensbestanddelen en benadeeld is voor meer dan een kwart als gevolg waarvan sprake is van een vernietigbare verdeling ex artikel 3:196 BW. Ik verwijs in dit verband naar mijn bijgevoegde brief aan de mediator. Cliënte doet met deze brief een beroep op de vernietigbaarheid en vernietigt hiermee de gemaakte afspraken zoals opgenomen in het convenant d.d. 18 april 2019.'

De vrouw heeft in eerste aanleg onder meer gevorderd te verklaren voor recht dat het convenant buitengerechtelijk is vernietigd en de wijze van verdeling c.q. verrekening te gelasten op een door de vrouw nader te omschrijven wijze en te bepalen welk bedrag de man aan de vrouw dient te betalen. Daarnaast vordert zij veroordeling dat de tweede bv het haar toekomend deel van het ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen in eigen beheer afstort bij een verzekeraar. De rechtbank heeft haar vorderingen afgewezen.

Tussen partijen is in hoger beroep in de eerste plaats in geschil of het convenant te worden aangemerkt als een vaststellingsovereenkomst als bedoeld in artikel 7:900 van het Burgerlijk Wetboek (BW). Gelet op de inlichtingen waarover beide partijen beschikten, was het voor de vrouw twee maanden voor het tekenen van de vaststellingsovereenkomst al duidelijk dat de woning volledig eigendom van de man was en dat er een pensioenvoorziening was opgenomen in de jaarrekening. Dit heeft voor haar kennelijk geen reden gevormd om het convenant of punten daarvan nog nader ter discussie te stellen of zich van nader advies daaromtrent te voorzien alvorens tot ondertekening over te gaan. Daarbij is ook de wijze van totstandkoming van de overeenkomst van belang, waarbij partijen de discussie met betrekking tot de verschillende onzekerheden hebben willen afsluiten zonder procedure, en de vrouw de wens had om het huwelijk achter zich te laten zonder schulden en met de mogelijkheid een eigen woning te kopen. Uit deze gang van zaken volgt naar het oordeel van het hof dat de vrouw op het moment van het tekenen van het convenant beschikte over de juiste informatie aangaande de onderdelen van de regeling waarover geen onduidelijkheid tussen partijen bestond en dat partijen de wel als zodanig geformuleerde onzekerheden en mogelijke geschillen op de wijze als in het convenant is neergelegd hebben willen oplossen in een totale

afwikkeling van alle aanspraken. Het hof is gelet op de hiervoor omschreven gang van zaken bij de totstandkoming van de overeenkomst van oordeel dat het convenant als een vaststellingsovereenkomst als bedoeld in artikel 7:900 BW is aan te merken.

De vrouw stelt dat de overeenkomst van partijen tot stand is gekomen onder invloed van dwaling (art. 6:228 BW en art. 3:196 BW). Op grond van artikel 3:196 lid 4 BW is een verdeling in beginsel niet op grond van dwaling vernietigbaar, indien de benadeelde de toedeling te zijnen bate of schade heeft aanvaard. Deze regel is op grond van artikel 1:135 lid 2 BW eveneens van toepassing op de vermogensrechtelijke afwikkeling van huwelijkse voorwaarden waarbij een verrekening is overeengekomen. Die aanvaarding heeft in dit geval plaatsgevonden door het sluiten van de voornoemde vaststellingsovereenkomst.

Slechts onder bepaalde omstandigheden kan een vaststellingsovereenkomst worden vernietigd wegens dwaling (zowel de dwaling op grond van art. 6:228 BW als de benadeling voor meer dan een kwart bedoeld in art. 3:196 BW). Het moet dan gaan om dwaling ten aanzien van andere feiten en omstandigheden dan die ten aanzien van hetgeen waarover juist werd getwist of waarover onzekerheid bestond (HR 15 november 1985, ECLI:NL:HR:1985:AC4400) of om een dwaling die het gevolg is van inlichtingen (of een gebrek daaraan) van de wederpartij als genoemd in artikel 6:228 lid 1 onder a of b BW (HR 1 februari 2013, ECLI:NL:HR2013:BY3129).

Ten aanzien van de stelling van de vrouw dat zij gedwaald heeft over het pensioen omdat de man haar onvoldoende financiële informatie heeft verstrekt overweegt het hof het volgende. De vrouw heeft onvoldoende onderbouwd om welke informatie het gaat. Partijen verschillen weliswaar over de mate waarin de vrouw op de hoogte was van de financiën van de onderneming maar het staat wel vast dat zij in ieder geval zo was ingevoerd dat zij om concrete extra informatie had kunnen vragen, als deze al niet op het kantoor waar zij werkte voorhanden was. Bovendien heeft ook de vrouw op 19 februari 2019 een e-mail van [naam 3] ontvangen (zie hiervoor overweging 5.7). In dat betreffend e-mailbericht schrijft [naam 3]: 'In het convenant is opgenomen dat er geen ouderdompensioen is opgebouwd dat verevend moet worden. geïntimeerde heeft echter pensioen in eigen beheer opgebouwd, hetgeen wel degelijk onder de Wet VPS valt. In de huwelijkse voorwaarden is hierover niets bepaald. Het uitsluiten van de Wet VPS en volledig afzien van nabestaandenpensioen is mogelijk, maar zou wel een belastbare gift kunnen zijn.' De vrouw was dus bekend met een in eigen beheer opgebouwd ouderdompensioen, en ook met de hoogte van het bedrag aan pensioenvoorziening en de waarschuwing van [naam 3] dat de waarde van de aandelen in de bv, gelet op de pensioenvoorziening op de balans, te hoog lijkt. Zowel het beroep op dwaling als op onrechtmatig handelen van de man wordt verworpen.

De vrouw stelt ook dat zij met meer dan een kwart is benadeeld omdat zij slechts € 25.000 heeft gekregen, terwijl haar aanspraken veel hoger waren. De op deze stelling gebaseerde grieven falen. Het hof heeft in overweging 5.7 al geoordeeld dat de informatie die [naam 3] heeft gegeven ook aan de vrouw toegeschreven kan worden omdat zij deze e-mail voor het sluiten van het convenant heeft ontvangen en deze informatie voor haar geen aanleiding was nadere vragen te stellen of af te zien van ondertekening van het convenant. Meer in het bijzonder kon zij dus weten dat zij de onderwaarde in de voormalige echtelijke woning niet hoefde te dragen en dat zij aanspraak kon maken op pensioenverevening. Voor wat betreft haar mogelijke aanspraken op (een deel van) de waardeinstijging van de onderneming geldt dat die deel uitmaken van de vaststellingsovereenkomst die partijen hebben gesloten.

De vrouw heeft zich tot slot op het standpunt gesteld dat ongewijzigde handhaving van de overeenkomst van partijen naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn. Het hof volgt de vrouw daarin niet. Zoals reeds hiervoor is overwogen onder 5.6 hebben partijen voor een totaalafpraak gekozen met als motivatie dat voorkomen moest worden dat het een en ander tot een geschil zou leiden waarvoor de gang naar de rechter vereist was en ook dat zij de gemaakte afspraken redelijk en billijk vinden omdat de vrouw de wens had om op deze manier schuldenvrij uit het huwelijk te komen. Dat de vrouw nadien spijt heeft gekregen van wat zij is overeengekomen, geeft geen aanleiding om de overeenkomst te wijzigen. Ook overigens zijn geen feiten of omstandigheden gebleken die maken dat het naar redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is dat de vrouw aan de vaststellingsovereenkomst gehouden wordt.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 20-09-2022

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2022:8129

Zaaknummer: 200.300.539/01

Rechters: M.L. van der Bel, J.U.M. van der Werff en H. van Loo

Advocaten: E.M. Kostense en M.M.H. Ceelen

Wetsartikelen: 7:900 BW, 6:228 BW, 3:196 BW, 1:135 lid 2 BW en 6:228 lid 1 onder a of b BW

RECHTSPRAAK

Koper moet na overgang onderneming oude pensioenovereenkomst nakomen als nieuwe pensioenovereenkomst voor overgang niet rechtsgeldig is gewijzigd

Overgang (deel van) onderneming. Oude werkgever voert, kort voor overname, pensioenverslechtering door zonder eenzijdig wijzigingsbeding. Werknemer protesteert tijdig. Het hof oordeelt dat de pensioenovereenkomst niet rechtsgeldig is gewijzigd voor de overgang. De nieuwe werkgever moet de 'oude' pensioentoezegging gestand doen. Hij is niet verplicht een uitvoeringsovereenkomst met de oude pensioenverzekeraar te sluiten. De onderbrengingsplicht van een pensioenregeling bij een pensioenuitvoerder is op grond van artikel 23 Pensioenwet aan de werkgever; de individuele werknemer heeft daarbij geen instemmingsrecht. De nieuwe werkgever is eveneens gebonden aan overige arbeidsvoorwaarden, voor zover die op het moment van de overname nog golden.

Werknemer is per 1 september 2001 in dienst getreden van Syntegra Groep B.V. (hierna: Syntegra). Werknemer bouwde daarbij pensioen op bij de Stichting Pensioenfonds Syntegra (hierna: SPS). Medio 2007 is Syntegra overgenomen door BT Professional Services Nederland B.V. (hierna: BT). SPS werd vanwege de overname geliquideerd en de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten werden overgedragen aan Aegon Levensverzekeringen N.V. waarbij BT haar pensioenregeling had ondergebracht. Het pensioenreglement van BT dat betrekking had op het pensioen dat bij Aegon was ondergebracht is volgens artikel 2 daarvan een nadere uitwerking van de pensioenregeling zoals die tussen de werknemer en werkgever is overeengekomen. Dit reglement voorzag in een ouderdomspensioen (middelloonregeling) op opbouwbasis (1,35 % van de pensioengrondslag per dienstjaar) en in een partnerpensioen (70%, ook op opbouwbasis), met een voorwaardelijke toeslag (indexatie). De

ondernemingsraad van BT heeft op 11 september 2018 ingestemd met de nieuwe pensioenregeling. BT heeft het deel van haar onderneming waarin werknemer werkzaam was per 1 november 2018 overgedragen aan Meesters in IT II B.V. (hierna: MIT) en werknemer is van rechtswege bij MIT in dienst getreden. Op 21 december 2017 heeft BT aan werknemer bericht dat BT per 1 januari 2019 overstapt naar pensioenfonds PGB voor een nieuwe pensioenregeling. De reden waren de hoge kosten bij voortzetting van de Aegon-pensioenregeling waarvan de uitvoeringsovereenkomst afliep op 31 december 2018. Op 17 oktober 2018 heeft BT een 'transfer letter' aan werknemer verzonden met daarin de arbeidsvoorwaarden na de overdracht aan MIT. MIT heeft eind oktober 2018 een uitvoeringsovereenkomst gesloten met PGB waarbij de pensioenovereenkomsten van al haar werknemers met ingang van 1 november 2018 bij PGB worden ondergebracht. Daaronder valt ook werknemer. De pensioenregeling bij PGB is een regeling waarbij de premie vastligt, aangeduid als Collective Defined Contribution (CDC). Het streef-opbouwpercentage bedraagt 1,2% van de pensioengrondslag, maar dit percentage wordt niet gegarandeerd. Ook deze regeling kent een voorwaardelijke indexatie en een nabestaandenpensioen van 70%. Op 24 oktober 2018 heeft werknemer bij BT geprotesteerd tegen de transfer letter en bezwaar gemaakt tegen de pensioenregeling zoals die zou worden ondergebracht bij PGB. Werknemer vorderde in eerste aanleg dat MIT wordt veroordeeld tot voortzetting van de pensioenregeling zoals die door BT bij Aegon was ondergebracht, door deze vanaf 1 november 2018 opnieuw bij Aegon onder te brengen. De kantonrechter heeft dit toegewezen. In dit hoger beroep keert MIT zich hiertegen.

Het hof oordeelt als volgt. Van belang is of BT op het moment van de overgang van onderneming rechtsgeldig zijn pensioenvoorziening had gewijzigd. De werkgever kan op grond van artikel 19 van de Pensioenwet een pensioenregeling eenzijdig wijzigen als een wijzigingsbevoegdheid in de pensioenovereenkomst is opgenomen en kort gezegd sprake is van een zwaarwichtig belang daartoe. Een dergelijk beding is niet tussen BT en werknemer overeengekomen. Ook het Aegon-pensioenreglement biedt onvoldoende grondslag voor de wijziging die BT voorstond. Het hof komt tot de gevolgtrekking dat BT de pensioenovereenkomst met werknemer niet eenzijdig kon wijzigen. BT kon ook niet op grond van de *Stoof/Mammoet*-toets tot wijziging overgaan. Vereist is dat BT een wijzigingsvoorstel aan werknemer tot aanpassing van zijn pensioenregeling heeft gedaan. Een dergelijk voorstel is er niet. Er is door BT wel op 21 december 2017 een uitvoerige brief aan alle medewerkers verstuurd met wat BT van plan was met de pensioenen, maar deze brief is geen voorstel dat BT aan werknemer heeft voorgelegd en waarvan zij hem vraagt daar al dan niet mee in te stemmen. Evenmin is sprake van instemming door werknemer. Hieruit volgt dat BT de pensioenregeling zoals die was neergelegd in het Aegon-reglement op het moment van de

overgang van werknemer naar MIT, niet rechtsgeldig had gewijzigd. MIT was dan ook, als opvolgend werkgever, gebonden aan de pensioenregeling zoals die in het Aegon-pensioenreglement was neergelegd. Werknemer heeft tegenover MIT aanspraak op nakoming van die pensioenregeling, maar hij heeft geen aanspraak op uitvoering van die pensioenregeling door Aegon als pensioenuitvoerder. De onderbrengingsplicht van een pensioenregeling bij een pensioenuitvoerder is op grond van artikel 23 Pensioenwet aan de werkgever; de individuele werknemer heeft daarbij geen instemmingsrecht. Daar komt nog bij dat de overnemende werkgever niet gebonden is aan een door de oude werkgever gesloten uitvoeringsovereenkomst, dus ook als BT de pensioenregeling nog wel had ondergebracht bij Aegon, dan had werknemer niet kunnen eisen dat ook MIT de pensioenregeling bij Aegon zou onderbrengen. MIT mag zelf beslissen waar zij de pensioenregeling onderbrengt en of zij kiest voor een afzonderlijke regeling voor het hele pensioen voor werknemer of voor een aanvulling op het bij PGB ondergebrachte pensioen tot het niveau van de Aegon-regeling, onder te brengen bij een pensioenuitvoerder. Daarbij is MIT, anders dan werknemer veronderstelt, niet gehouden om exact dezelfde bedragen aan te houden als golden op het moment van de overdracht door BT. MIT mag wel aanpassingen doorvoeren op grond van wet- en regelgeving die BT ook had mogen doorvoeren evenals de verdere aanpassingen die mogelijk waren op grond van het Aegon-pensioenreglement. Het hof bekrachtigt het vonnis van de kantonrechter.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 06-09-2022

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2022:7905

Zaaknummer: 200.280.548/01

Rechters: J.H. Kuiper, M.E.L. Fikkers, T.J. Zuiderman en M.M. Zwaan-Stroband

Advocaten: H. de Graaf

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Pensioenfonds niet schadeplichtig voor onjuiste informatie; geen causaal verband

Geschil tussen voormalig directeur regionale Rabobank en het Rabobank pensioenfonds over onjuiste informatie in de Flexioenregeling en de vraag of daaruit schade is voortgevloeid. Beëindiging van de arbeidsovereenkomst heeft plaatsgevonden enige jaren voor ingangsdatum pensioen. Op basis van de verstrekte informatie kon appellant in redelijkheid begrijpen dat hij een aanvullend pensioenkapitaal kon opbouwen bij Robeco, dat dit na zijn eerdere uitdiensttreding dan de pensioengerechtigde leeftijd een slapende rekening werd die echter tot zijn pensioen kon renderen en pas daarna aan het pensioenkapitaal zou worden toegevoegd. Het enkele feit dat appellant onjuist is geïnformeerd wil nog niet zeggen dat hij als gevolg daarvan ook schade heeft geleden. Het hof oordeelt dat er geen causaal verband is tussen het gebrek in informatie en de gestelde schade als gevolg van eerdere toevoeging aan pensioenkapitaal dan op moment van ingang ouderdomspensioen.

Appellant was van 1 oktober 1981 tot en met 31 mei 2017 in dienst van Rabobank. Hij bekleedde laatstelijk de functie van directievoorzitter van een van de regionale banken. In de arbeidsovereenkomst tussen Rabobank en appellant is een incorporatiebeding opgenomen, dat kort gezegd, inhoudt dat het laatste Pensioenreglement van RPF geldend zal zijn. Rabobank bood haar medewerkers de mogelijkheid om deel te nemen aan een aanvullend pensioen onder de naam Flexioen. Dat is gekoppeld aan de al bestaande collectieve pensioenvoorziening die is ondergebracht bij RPF. De relatie tussen de deelnemers en RPF wordt beheerst door het Pensioenreglement van RPF. Op het moment dat appellant in september 2006 besloot om deel te nemen aan de Flexioenregeling gold het Pensioenreglement 2006. De werking van het Flexioen is aan de (potentiële) deelnemers

uitgelegd in een Brochure en in een aantal FAQ's. De materiële uitvoering van het Flexioen lag bij Robeco. Op basis van de informatie die appelland kreeg in 2006 ging hij ervan uit dat na eventuele beëindiging van zijn dienstverband bij Rabobank het kapitaal dat hij had ingelegd voor het Flexioen zou blijven renderen bij Robeco (of een derde) en pas op de pensioendatum zou worden toegevoegd aan het pensioenkapitaal. Nadat appelland aan het Flexioen is gaan deelnemen is de pensioenwetgeving gewijzigd en ook het Pensioenreglement en de Brochure. Toen werd de regeling zo, dat na uitdiensttreding het opgebouwde kapitaal aan het pensioenkapitaal werd toegevoegd. Toen appelland op 31 mei 2017 uit dienst trad, werd zijn opgebouwde Flexioenkapitaal in datzelfde jaar overgeheveld naar RPF en toegevoegd aan zijn pensioenaanspraken. Vanaf dat moment werd dit bedrag alleen nog geïndexeerd.

Appelland heeft op basis hiervan gesteld dat RPF zich ten opzichte van hem onrechtmatig heeft gedragen door (1) hem in 2006 onjuiste informatie over de werking van het Flexioen te geven en (2) hem ook niet op correcte wijze op de hoogte te brengen van de gewijzigde regeling van het Flexioen. Hij stelt hierdoor schade te hebben geleden, die door een adviseur is begroot op € 66.213. Dat bedrag heeft hij vervolgens bij de kantonrechter gevorderd, vermeerderd met rente en kosten. De kantonrechter heeft deze vorderingen afgewezen.

Niet in geschil is dat de rechtsverhouding tussen appelland en RPF in beginsel beheerst wordt door het Pensioenreglement. In het Pensioenreglement dat gold in het jaar 2006 is ten aanzien van een aanvullend pensioen opgenomen:

'14.3.1 De deelnemer heeft – zolang hij tevens werknemer is – de mogelijkheid tot het doen van extra bijdragen op een door de werkgever geopende rekening. De voorwaarden waaronder de deelnemer van deze mogelijkheid gebruik kan maken zullen nader door het Bestuur van het Rabobank Pensioenfonds worden vastgesteld in een bijlage bij dit reglement.

14.3.2 De (ex-)deelnemer heeft het recht om de extra bijdragen binnen het Rabobank Pensioenfonds om te zetten in pensioen. De extra bijdragen zullen in dat geval uitsluitend worden aangewend ter verhoging van de krachtens het pensioenreglement opgebouwde pensioenaanspraken van de (ex-)deelnemer. De verhoging vindt plaats bij ingang van het ouderdomspensioen dan wel na het overlijden van de (ex-)deelnemer voor zover dat ligt voor de ingangsdatum van het ouderdomspensioen.

14.3.3 De aanwending als bedoeld in het vorige lid vindt plaats overeenkomstig door het Bestuur van het Rabobank Pensioenfonds vastgestelde actuariële normen.

De in het eerste lid genoemde voorwaarden zijn (in 2006) niet vastgesteld.'

Het Flexioen wordt formeel uitgevoerd door RPF en materieel door Robeco. RPF heeft erkend

dat de inhoud van de Brochure over het Flexioen in 2006 onjuiste informatie gaf. In die brochure is, onder meer, opgenomen:

‘Het Rabobank Pensioenfonds heeft gekozen voor Flexioen als mogelijkheid voor vrijwillig aanvullend pensioensparen. De voorwaarden die hieraan verbonden zijn, zijn vastgelegd in de pensioenregeling van het Rabobank Pensioenfonds. Deze is te vinden op de website van het pensioenfonds www.rabobankpensioenfonds.nl. (...)’

Wanneer u het Rabobank Pensioenfonds verlaat, behoudt u het recht op het saldo dat u hebt opgebouwd op de Flexioen-rekening. Afhankelijk van de keuze die u maakt om wel of niet voor overdracht van uw pensioenaanspraken te kiezen, heeft u drie opties: (...)’

U kiest niet voor waarde-overdracht

- Slapende rekening

U houdt de Flexioen-rekening bij het pensioenfonds aan tot uw pensioendatum. De rekening wordt dus een slapende rekening, omdat er niets meer op gestort wordt. Bij pensionering wordt het aanwezige kapitaal naar dit pensioenfonds overgeboekt. Het pensioenfonds bepaalt vervolgens een pensioenaanspraak over de tot op dat moment opgebouwde saldi. (...)’

Op het moment dat u met pensioen gaat, wordt er in overleg met het pensioenfonds in een pensioenuitkering voorzien. De Flexioen-rekening wordt op uw pensioendatum beëindigd. Met het bijeen gespaard kapitaal wordt op dat moment via het pensioenfonds een pensioenuitkering aangekocht. Samen met het gewone pensioen dat u verkrijgt uit de collectieve pensioenregeling van de Rabobank (PR 2006) krijgt u dus één (mogelijk in hoogte variërende) doorlopende pensioenuitkering, vanaf het moment dat u met pensioen gaat. Dat kan op 65-jarige leeftijd zijn, maar ook eerder, of later.’

RPF heeft niet bestreden dat de Brochure onder zijn verantwoordelijkheid en in samenspraak met hem is opgesteld.

Op basis van de hiervoor opgenomen informatie kon appellant in redelijkheid begrijpen dat hij een aanvullend pensioenkapitaal kon opbouwen bij Robeco, dat dit na zijn eerdere uitdiensttreding dan de pensioengerechtigde leeftijd een slapende rekening werd die echter tot zijn pensioen kon renderen en pas daarna aan het pensioenkapitaal zou worden toegevoegd. Het feit dat het Pensioenreglement in beginsel bindend is, werpt geen ander licht op de zaak. In dat reglement wordt de constructie zoals verwoord in de Brochure niet uitgesloten en aanvullende voorwaarden zijn niet geformuleerd. Het hof passeert de stelling van RPF dat appellant zich niet op het Pensioenreglement heeft gebaseerd, omdat dit pas ná

het moment van zijn deelname door het bestuur is vastgesteld. Kennelijk was dan, zo leidt het hof daaruit af, een andere versie van het reglement van toepassing, maar RPF laat na dat te expliciteren, wat wel op haar weg had gelegen. In de stelling van appellant dat hij recht had op een zogenoemd “shoprecht” (in die zin dat hij het Flexioenkapitaal ook elders kon inzetten voor pensioen) volgt het hof hem echter niet. Uit het hierboven geciteerde deel van het Pensioenreglement en de Brochure 2006, in combinatie met het gegeven dat sprake is van een aanvulling op een reeds bestaand collectief pensioen bij RPF had hij moeilijk anders kunnen begrijpen dan dat het kapitaal (op de pensioengerechtigde leeftijd) zou worden ingekocht bij RPF. Dat in de FAQ Flexioen stond dat met het gespaarde Flexioenkapitaal bij een verzekeraar naar keuze pensioen kon worden aangekocht, was, gelet op de tegenstrijdigheid van die uitlating met de Brochure en het Pensioenreglement, onvoldoende voor een andere aanname. appellant heeft niet gesteld dat en waarom hij heeft aangenomen (en mogen aannemen) dat die FAQ boven de tekst van de Brochure en het Pensioenreglement ging.

RPF heeft appellant niet onvolledig geïnformeerd na 2006

In 2007 is de Pensioenwet (PW) in werking getreden, wat heeft geleid tot een wijziging van het Pensioenreglement en vervolgens is de regeling rond het Flexioen aangepast. In essentie komt het er vanaf dat moment op neer dat na beëindiging van het dienstverband het Flexioenkapitaal wordt omgezet in een ouderdoms- en partnerpensioen (art. 3 lid 1 jo. art 6 lid 1 Pensioenreglement). In dit kader heeft appellant RPF verweten dat het heeft nagelaten hem hierover op een duidelijke wijze te informeren. Op dit punt deelt het hof de visie van appellant niet. Allereerst merkt het hof op dat het enkele feit dat sprake is van een incorporatiebeding nog niet wil zeggen dat RPF met verwijzing daarnaar kan volstaan. Dat heeft RPF ook niet gedaan. RPF, bewust van de aanscherping van de informatieverstrekking door pensioenuitvoerders in artikel 45 en 48 PW, heeft namelijk de gewijzigde regelingen (Pensioenreglement en Brochure) op de website geplaatst en gezorgd dat die regelingen benaderbaar waren via het HR Portaal van Rabobank. Daarnaast heeft RPF elektronische nieuwsbrieven uitgegeven. Bij conclusie van dupliek heeft RPF een exemplaar van zo’n nieuwsbrief overgelegd, waarin wordt gewezen op een wijziging van het Pensioenreglement met ingang van 1 januari 2008. Appellant heeft niet bestreden dat hij (1) heeft ingestemd om op deze wijze te worden geïnformeerd en (2) deze nieuwsbrief heeft ontvangen. Hiermee staat, gezien de toegelaten mogelijkheid om deelnemers via elektronische weg te informeren, vast dat appellant op voldoende wijze kennis had kunnen nemen van de wijzigingen.

Causaal verband?

Het hof komt vervolgens toe aan de vraag wat het gevolg is van de onjuiste informatieverstrekking in 2006, toen appellant besloot deel te nemen aan het Flexioen. Het

enkele feit dat appellant onjuist is geïnformeerd wil nog niet zeggen dat hij als gevolg daarvan ook schade heeft geleden. Hoewel aan appellant kan worden toegegeven dat het verstrekken van juiste informatie bij een gecompliceerd product als pensioen noodzakelijk is, wil dat nog niet zeggen dat iedere tekortkoming op dat punt leidt tot schadeplichtigheid tegenover de deelnemer. Daarvoor zijn alle omstandigheden van het geval van belang en moet de situatie zonder juiste informatie in 2006 worden vergeleken met de hypothetische situatie waarin appelland in 2006 wel te horen zou hebben gekregen dat het opgebouwde Flexioenkapitaal na uitdiensttreding zou worden toegevoegd aan het opgebouwde pensioenkapitaal.

Het hof overweegt in dat kader dat als onbetwist vaststaat dat appelland, zeker in 2006, nog de intentie had om langdurig bij Rabobank te blijven werken en dat zijn vertrek in 2017, vier jaren voor zijn pensioengerechtigde leeftijd, niet zijn keuze is geweest. De Flexioenregeling sloot aan bij zijn voornemen nog langdurig bij Rabobank werkzaam te blijven. appelland heeft niet gesteld dat hij bij juiste informatie niet voor het Flexioen zou hebben gekozen en welke keuze hij dan wel zou hebben gemaakt als RPF hem wel op een juiste wijze had geïnformeerd. Met andere woorden: onvoldoende is onderbouwd dat de schade die appelland stelt te lijden het gevolg is van de onjuiste informatie. Onduidelijk blijft waarom appelland in de situatie dat hem wel de juiste informatie was gegeven, niet aan het Flexioen zou hebben deelgenomen. Het hof had minstens van appelland verwacht dat hij op dat punt een gemotiveerd standpunt had ingenomen. Dat ontbreekt echter volledig. Dit leidt ertoe dat de onjuiste informatie in 2006 niet tot gevolg heeft gehad dat appelland schade heeft geleden. Dit heeft tot gevolg dat de vordering van appelland ook in hoger beroep moet worden afgewezen. Aan een bespreking van de omvang van het gestelde nadeel van appelland komt het hof niet toe.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 06-09-2022

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2022:7665

Zaaknummer: 200.289.001

Rechters: J. Sap, L.J. de Kerpel-van de Poel en M.P.C.J. van Bavel

Advocaten: S. van Gent en S.J. Cammelbeeck

Wetsartikelen: 3 lid 1 Pensioenreglement en 6 lid 1 Pensioenreglement

RECHTSPRAAK

Bestuurder aansprakelijk voor premieachterstand bij bedrijfstakpensioenfonds

Geschil over bestuurdersaansprakelijkheid van bestuurder voor betalingsachterstand van schoonmaakbedrijf bij bedrijfstakpensioenfonds. Bij tussenarrest van 27 juni 2021 heeft het hof voorshands geoordeeld dat is bewezen dat appellant in de periode waarin de in het geding zijnde betalingsachterstand is ontstaan het beleid van Schoonmaakbedrijf (mede) heeft bepaald als ware hij bestuurder, in de zin van artikel 23 lid 6 onderdeel b Wet Bpf 2000. Het voorshands oordeel is niet ontzenuwd. Het hof oordeelt dat matiging niet mogelijk is aangezien het pensioenfonds geen schadevergoeding vordert. Ook de grief tegen wettelijke rente faalt.

Bij tussenarrest van 27 juni 2021 heeft het hof voorshands geoordeeld dat is bewezen dat appellant in de periode waarin de in het geding zijnde betalingsachterstand is ontstaan het beleid van Schoonmaakbedrijf [bedrijfsnaam] (mede) heeft bepaald als ware hij bestuurder, in de zin van artikel 23 lid 6 onderdeel b Wet Bpf 2000. Appellant is in de gelegenheid gesteld dit voorshands oordeel over het bewijs te ontzenuwen. Van deze gelegenheid heeft hij geen gebruik gemaakt. Zijn advocaat heeft zich aan deze zaak onttrokken. Het Schoonmaakbedrijf is toen in de gelegenheid gesteld een nieuwe procesvertegenwoordiger in te schakelen. Dat is niet gebeurd.

Het Pensioenfonds heeft om arrest gevraagd. Het hiervoor genoemde voorshands oordeel van het hof is niet ontzenuwd, waarmee de grieven I en III falen. In het tussenarrest van 27 juni 2021 is geoordeeld dat de grieven II en IV falen. Met grief V klaagt appellant dat de rechtbank ten onrechte het beroep op matiging heeft afgewezen. Hij is van mening dat toewijzing van een volledige schadevergoeding tot onaanvaardbare gevolgen leidt. Hij wijst erop dat hij nimmer enige financiële tegenprestatie heeft ontvangen voor de hulp die hij aan zijn broer heeft verleend en dat hij ernstig en ongeneeslijk ziek is. Hij zal nimmer kunnen voldoen aan

een veroordeling tot schadevergoeding.

Het hof overweegt dat uit artikel 6:109 BW volgt dat de rechter een wettelijke verplichting tot schadevergoeding kan matigen indien toekenning van volledige schadevergoeding in de gegeven omstandigheden tot kennelijk onaanvaardbare gevolgen zou leiden. Appellant doet een beroep op deze bepaling, maar ziet eraan voorbij dat de vordering van het Pensioenfonds geen vordering tot schadevergoeding is. Het gaat in deze zaak om een vordering uit hoofde van artikel 23 lid 1 Wet Bpf, waarin bepaald is dat een bestuurder hoofdelijk aansprakelijk is voor bijdragen die een “lichaam” verschuldigd is aan een verplicht bedrijfstakpensioenfonds. Appellant is – naast het Schoonmaakbedrijf – hoofdelijk aansprakelijk voor de betaling van de verschuldigde pensioenpremies. Deze grief faalt dus.

Met grief VI klaagt appellant dat de rechtbank ten onrechte wettelijke rente heeft toegewezen. Wettelijke rente is volgens appellant een prikkel om aan een betalingsverplichting te voldoen. Omdat de omvang van de vordering van het Pensioenfonds niet vaststaat, geeft het geen pas om hem te veroordelen tot betaling van wettelijke rente, aldus appellant.

Ook deze grief faalt. Anders dan appellant aanvoert, vormt de wettelijke rente geen prikkel tot nakoming, maar is zij een (genormeerde) schadevergoeding wegens vertraging in de voldoening van een geldsom. De ingangsdatum voor de wettelijke rente is de datum waarop de schuldenaar in verzuim raakt. Appellant heeft niet (gemotiveerd) gegriefd tegen het oordeel van de rechtbank over de ingangsdata van de wettelijke rente.

Tot slot faalt ook grief VII, die is gericht tegen de proceskostenveroordeling. Nu het hoger beroep faalt, volgt hieruit dat de rechtbank appellant terecht in de proceskosten heeft veroordeeld. Het eindvonnis zal worden bekrachtigd. Bij deze uitkomst past dat appellant wordt veroordeeld in de proceskosten van het hoger beroep.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 27-09-2022

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2022:1731

Zaaknummer: 200.274.484/01

Rechters: R.S. van Coevorden, C.A. Joustra en A.C.M. Kuypers

Advocaten: E. Bakhuis

Wetsartikelen: 23 lid 6 onder b Wet Bpf 2000 en 6:109 BW

RECHTSPRAAK

Militair protesteert vergeefs tegen conversiebesluit uit 2001 naar ABP; protest tegen berekening is privaatrechtelijke aangelegenheid waarover bestuursrechter niet bevoegd is

Via een conversiebesluit van 16 juli 2001 is het pensioen van een militair overgedragen aan het ABP en omgezet in gelijkwaardige pensioenaanspraken op grond van het pensioenreglement van ABP. De militair heeft geen bezwaar gemaakt tegen het conversiebesluit en de herberekening van zijn pensioen. Bij brief van 10 februari 2016 heeft hij aangegeven dat er fouten zijn gemaakt in de overdracht en de minister verzocht om die fouten te herstellen. De minister heeft het verzoek afgewezen op 10 juni 2016. De rechtbank heeft op 12 januari 2017 geoordeeld dat er geen ruimte is voor inhoudelijke toetsing om terug te komen op het in rechte vaststaande conversiebesluit zonder nieuwe feiten en gewijzigde omstandigheden. Het verzoek van appellant van 16 februari 2017 strekt ertoe dat de minister terugkomt van het in rechte vaststaande conversiebesluit. Met de rechtbank is de Centrale Raad van Beroep van oordeel dat appellant aan zijn verzoek geen nieuw gebleken feiten of veranderde omstandigheden als bedoeld in artikel 4:6 van de Awb ten grondslag heeft gelegd. De door appellant aangevoerde gronden richten zich tegen de wijze waarop de conversie is uitgevoerd. Het zijn feitelijk inhoudelijke gronden, die zijn gericht tegen het in rechte vaststaande conversiebesluit. Voor zover de gronden van appellant ook gericht zijn tegen de berekening en de hoogte van het pensioen is de Raad, gezien de overdracht van het militair pensioenstelsel per 1 juni 2001 aan het ABP, van oordeel dat de minister niet langer bevoegd is om beslissingen te nemen over pensioenberekeningen. Dit is een privaatrechtelijke aangelegenheid,

zodat de bestuursrechter niet bevoegd is om hierover te oordelen.

Bij besluit van 16 juli 2001 (conversiebesluit) is appellant meegedeeld dat zijn pensioen met ingang van 1 juni 2001 is overgedragen van het Ministerie van Defensie naar het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). De pensioenaanspraken van appellant zijn op grond van de Conversieregeling militaire pensioenen per 1 juni 2001 omgezet in een gelijkwaardige pensioenaanspraak op grond van het pensioenreglement van het ABP. In verband met deze overdracht is het pensioen van appellant opnieuw berekend. Tegen dit conversiebesluit heeft appellant geen bezwaar gemaakt.

Appellant heeft bij brief van 10 februari 2016 te kennen gegeven dat er volgens hem fouten zijn gemaakt in de overdracht van zijn militaire pensioen en de minister verzocht om die fouten te herstellen. De minister heeft (hangende beroep tegen het niet tijdig beslissen) met het besluit van 10 juni 2016 het verzoek van appellant afgewezen. De rechtbank heeft in haar uitspraak van 12 januari 2017 het verzoek van appellant opgevat als een verzoek om terug te komen van het in rechte vaststaande conversiebesluit en hierover geoordeeld dat er geen ruimte is voor een inhoudelijke toetsing, nu appellant geen nieuw gebleken feiten of veranderde omstandigheden heeft aangevoerd. Tegen deze uitspraak heeft appellant geen hoger beroep ingesteld.

Met een brief van 16 februari 2017 heeft appellant de minister opnieuw verzocht om de fouten in de overdracht van zijn pensioenregeling te herstellen, het conversiebesluit in te trekken en een nieuw conversiebesluit te nemen. Bij besluit van 12 augustus 2019 heeft de minister, met verwijzing naar de uitspraak van 12 januari 2017, afwijzend beslist op dit verzoek. Hierbij is overwogen dat wat appellant heeft aangevoerd geen relevante nieuwe omstandigheid oplevert die aanleiding geeft om het herhaalde verzoek in behandeling te nemen. Het bezwaar van appellant hiertegen is bij besluit van 10 januari 2020 (bestreden besluit) ongegrond verklaard.

Bij de aangevallen uitspraak heeft de rechtbank het beroep tegen het bestreden besluit ongegrond verklaard. De rechtbank heeft het standpunt van de minister gevolgd dat er geen nieuw gebleken feiten of veranderde omstandigheden zijn aangevoerd als bedoeld in artikel 4:6 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en geoordeeld dat de minister het verzoek van appellant terecht heeft afgewezen onder verwijzing naar het in rechte vaststaande conversiebesluit. In hoger beroep heeft appellant zich op hierna te bespreken gronden tegen de aangevallen uitspraak gekeerd.

Het verzoek van appellant van 16 februari 2017 strekt ertoe dat de minister terugkomt van het

in rechte vaststaande conversiebesluit. De minister heeft hierop beslist met overeenkomstige toepassing van artikel 4:6, tweede lid, van de Awb. Dit betekent dat de bestuursrechter aan de hand van de aangevoerde beroepsgronden toetst of het bestuursorgaan zich terecht, zorgvuldig voorbereid en deugdelijk gemotiveerd op het standpunt heeft gesteld dat er geen nieuw gebleken feiten of veranderde omstandigheden zijn. Als het bestreden besluit die toets doorstaat, kan de bestuursrechter niettemin aan de hand van de beroepsgronden tot het oordeel komen dat het bestreden besluit evident onredelijk is (CRvB 20 december 2016, ECLI:NL:CRVB:2016:4872 en CRvB 27 december 2016, ECLI:NL:CRVB:2016:5115).

Onder nieuw gebleken feiten en veranderde omstandigheden worden verstaan feiten of omstandigheden die ná het eerdere besluit zijn voorgevallen, dan wel feiten of omstandigheden die weliswaar vóór het eerdere besluit zijn voorgevallen, maar die niet vóór dat besluit konden worden aangevoerd. Nieuw gebleken feiten zijn ook bewijsstukken van al eerder gestelde feiten of omstandigheden, als deze bewijsstukken niet eerder konden worden overgelegd.

Met de rechtbank is de Raad van oordeel dat appellant aan zijn verzoek geen nieuw gebleken feiten of veranderde omstandigheden als bedoeld in artikel 4:6 van de Awb ten grondslag heeft gelegd. De door appellant aangevoerde gronden richten zich tegen de wijze waarop de conversie is uitgevoerd. Het zijn feitelijk inhoudelijke gronden, die zijn gericht tegen het in rechte vaststaande conversiebesluit. Deze gronden kunnen niet worden aangemerkt als nieuwe feiten of veranderde omstandigheden in de zin van artikel 4:6 van de Awb. In wat appellant heeft aangevoerd is evenmin grond gelegen voor het oordeel dat het bestreden besluit evident onredelijk is. De minister heeft dan ook op goede gronden geweigerd om terug te komen van het conversiebesluit van 16 juli 2001.

Voor zover de gronden van appellant ook gericht zijn tegen de berekening en de hoogte van het pensioen is de Raad, gezien de overdracht van het militair pensioenstelsel per 1 juni 2001 aan het ABP, van oordeel dat de minister niet langer bevoegd is om beslissingen te nemen over pensioenberekeningen. Dit is een privaatrechtelijke aangelegenheid, zodat de bestuursrechter niet bevoegd is om hierover te oordelen. Het hoger beroep van appellant slaagt niet.

Instantie: Centrale Raad van Beroep

Datum uitspraak: 02-09-2022

ECLI: ECLI:NL:CRVB:2022:2014

Zaaknummer: 21/3669 MPW

Rechters: H. Lagas

Wetsartikelen: 4:6 Awb

RECHTSPRAAK

Vergoedingsplicht werkgever na opzegging uitvoeringsovereenkomst met pensioenfonds

Deze pensioenzaak betreft een geschil tussen FrieslandCampina en haar pensioenfonds. FrieslandCampina heeft de uitvoeringsovereenkomst opgezegd. De centrale vraag is of de opzegging van de uitvoeringsovereenkomst gepaard diende te gaan met een aanbod tot betaling van (schade)vergoeding door de werkgever wegens de gevolgen van die opzegging voor de mogelijkheid om aan inactieven perspectief op indexering van pensioenrechten en -aanspraken te kunnen blijven bieden. Anders dan de kantonrechter oordeelde het hof dat FrieslandCampina gehouden is tot het betalen van een vergoeding aan SPC in verband met de gevolgen van de beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst. Het hof baseerde dit oordeel op de aanvullende werking van de redelijkheid en billijkheid (art. 6:248 lid 1 BW) waarbij strijd met goed werkgeverschap (art. 7:611 BW) een van de relevante omstandigheden is. De Hoge Raad heeft de klachten over het arrest van het hof beoordeeld. De uitkomst hiervan is dat deze klachten niet kunnen leiden tot vernietiging van dat arrest. De Hoge Raad hoeft niet te motiveren waarom hij tot dit oordeel is gekomen. Bij de beoordeling van deze klachten is het namelijk niet nodig om antwoord te geven op vragen die van belang zijn voor de eenheid of de ontwikkeling van het recht (zie artikel 81 lid 1 van de Wet op de rechterlijke organisatie).

Koninklijke FrieslandCampina N.V. is de holdingvennootschap van een zuivelconcern dat in een groot aantal landen in de wereld actief is. Zij houdt de aandelen van FrieslandCampina Nederland B.V. Die vennootschap is tevens de rechtsopvolger van FrieslandCampina

Werknemers B.V. Deze pensioenzaak betreft een geschil tussen Friesland Campina en haar pensioenfonds (Stichting Pensioenfonds Campina, SPC). Friesland Campina heeft de uitvoeringsovereenkomst opgezegd. De centrale vraag is of de opzegging van de uitvoeringsovereenkomst gepaard diende te gaan met een aanbod tot betaling van (schade)vergoeding door de werkgever wegens de gevolgen van die opzegging voor de mogelijkheid om aan inactieven perspectief op indexering van pensioenrechten en -aanspraken te kunnen blijven bieden. Anders dan de kantonrechter oordeelde het hof dat FrieslandCampina gehouden is tot het betalen van een vergoeding aan SPC in verband met de gevolgen van de beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst. Het hof baseerde dit oordeel op de aanvullende werking van de redelijkheid en billijkheid (art. 6:248 lid 1 BW) waarbij strijd met goed werkgeverschap (art. 7:611 BW) een van de relevante omstandigheden is. Voor het verloop van het geding in feitelijke instanties verwijst de Hoge Raad naar:

het vonnis in de zaak 6766533 / CV EXPL 18-10871 van de rechtbank Rotterdam van 3 mei 2019;

het arrest in de zaak 200.264.906 van het gerechtshof Den Haag van 9 februari 2021.

FrieslandCampina heeft tegen het arrest van het hof beroep in cassatie ingesteld. SPC heeft incidenteel cassatieberoep ingesteld. Partijen hebben over en weer geconcludeerd tot verwerping van het beroep. De Hoge Raad heeft de klachten over het arrest van het hof beoordeeld. De uitkomst hiervan is dat deze klachten niet kunnen leiden tot vernietiging van dat arrest. De Hoge Raad hoeft niet te motiveren waarom hij tot dit oordeel is gekomen. Bij de beoordeling van deze klachten is het namelijk niet nodig om antwoord te geven op vragen die van belang zijn voor de eenheid of de ontwikkeling van het recht (zie artikel 81 lid 1 van de Wet op de rechterlijke organisatie).

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-09-2022

ECLI: ECLI:NL:HR:2022:1234

Zaaknummer: 21/02024

Rechters: M.V. Polak, T.H. den Tanja-van Broek, C.E. Du Perron, H.M. Wattendorff en F.J.P. Lock

Advocaten: S.F. Sagel, I.L.N. Timp, B.T.M. van der Wiel en N.T. Dempsey

Wetsartikelen: 81 lid 1 Wet RO, 6:248 lid 1 BW en 7:611 BW

RECHTSPRAAK

Geen verboden ongelijke behandeling bij andere indexatie actieven en slapers/pensioengerechtigden door Euronext, goed werkgeverschap wordt herbeoordeeld

Geschil over ongelijke behandeling indexatie door Euronext. Het pensioenfonds is eind 2013 in liquidatie gegaan. Euronext heeft per 1 januari 2014 voor actieve werknemers een nieuwe pensioenovereenkomst gesloten die voorziet in voorwaardelijke indexatie en deze ondergebracht bij Delta Lloyd. De pensioenrechten en -aanspraken die bij het pensioenfonds waren opgebouwd, zijn door dat fonds overgedragen aan Delta Lloyd. Daarbij kon een in april 2013 vastgestelde korting op de pensioenen van 3% uiteindelijk (met terugwerkende kracht) worden beperkt tot 1,55%. Voor hen die niet onder de nieuwe regeling vallen – onder wie bij VPE aangesloten gepensioneerden en gewezen deelnemers – voorziet de sinds 1 januari 2014 geldende pensioenregeling niet in een voorwaardelijk recht op indexatie. De vereniging van pensioengerechtigden Euronext c.s. willen met deze procedure bereiken dat gepensioneerden en gewezen deelnemers net als vóór 2014 op het punt van de indexatie gelijk worden behandeld met de actieve werknemers. Zij eisen tevens dat de pensioenkorting van 1,55% voor hen wordt teruggedraaid. Het gerechtshof heeft hen grotendeels in het gelijk gesteld, onder meer overwegende dat Euronext hen ongelijk behandeld heeft ex artikel 58 PW, een uitvoeringsovereenkomst had moeten sluiten en niet als goed werkgever heeft gehandeld. Voor zover de overwegingen van het hof zijn gebaseerd op het uitgangspunt dat artikel 58 Pw een verplichting op Euronext als werkgever legt, gaan zij uit van een onjuiste rechtsopvatting. Uit de opneming van artikel 58 Pw in hoofdstuk 4 van

de Pensioenwet, richt artikel 58 Pw zich tot de pensioenuitvoerder en niet tot de werkgever, aldus de Hoge Raad. Uit artikel 58 lid 1 en lid 3 Pw volgt niet dat gewezen deelnemers en gepensioneerden op gelijke wijze moeten worden behandeld als actieven. Die bepalingen verzetten zich immers, gelet op de bewoordingen ervan en de parlementaire geschiedenis, alleen tegen een onderscheid dat kan ontstaan in het geval van verhoging van een ouderdomspensioenrecht door middel van een toeslag. Verhoging van pensioenaanspraken van bij Euronext op 1 januari 2014 actieven door middel van een toeslag kan dus niet leiden tot een door artikel 58 lid 1 en lid 3 Pw verboden onderscheid. Evenmin volgt uit artikel 58 lid 1 en lid 3 Pw dat als een ouderdomspensioenrecht van een (actief) gepensioneerde die op 1 januari 2014 als werknemer bij Euronext in dienst was, wordt verhoogd op grond van de pensioenregeling neergelegd in de CAO 2014, het ouderdomspensioenrecht of de aanspraak op ouderdomspensioen van personen die voor 1 januari 2014 gepensioneerde of gewezen deelnemer in de door PMA (en na de collectieve waardeoverdracht Delta Lloyd) uitgevoerde pensioenregelingen zijn geworden, in dezelfde mate moet worden verhoogd. Deze personen hebben immers niet deelgenomen in de pensioenregeling neergelegd in de CAO 2014 waarin de toeslagen hun grondslag vinden, zodat niet voldaan wordt aan het vereiste van ‘deelgenomen hebben in dezelfde pensioenregeling’.

Uit de parlementaire geschiedenis volgt dat een gewezen deelnemer en een pensioengerechtigde niet langer pensioenaanspraken verwerven. Verder volgt daaruit dat de werkgever op grond van artikel 23 Pw een uitvoeringsovereenkomst met een pensioenuitvoerder dient te sluiten en in stand te houden zolang er sprake is van verwerving van pensioenaanspraken. De verplichting voor Euronext op grond van artikel 23 Pw (zie hiervoor in 3.4.19) strekte dus niet zover dat zij bij opzegging van de uitvoeringsovereenkomst met PMA gehouden was

om niet alleen voor de op 1 januari 2014 actieven – voor wie de verwerving van pensioenaanspraken nog niet was geëindigd – maar ook, zoals het hof heeft geoordeeld, voor degenen die al voor 1 januari 2014 gepensioneerd of gewezen deelnemer waren geworden – en voor wie de verwerving van pensioenaanspraken dus al wel was geëindigd – de uitvoeringsovereenkomst met PMA in stand te houden dan wel een nieuwe uitvoeringsovereenkomst te sluiten. Het in de overwegingen van het hof besloten liggende oordeel dat artikel 23 Pw Euronext ertoe verplichtte de uitvoeringsovereenkomst met PMA te continueren of een nieuwe uitvoeringsovereenkomst met Delta Lloyd te sluiten voor de op 1 januari 2014 niet meer actieven, geeft dus blijk van een onjuiste rechtsopvatting. Volgens het hof heeft Euronext de norm van goed werkgeverschap geschonden omdat zij bij de opzegging van de uitvoeringsovereenkomst onvoldoende rekening heeft gehouden met de belangen van haar (voormalige) werknemers door niet te voorzien in een regeling tot behoud van het indexatieperspectief ten aanzien van hun pensioenaanspraken en -rechten. Uit de beslissing van het hof blijkt niet hoe dit oordeel zich verhoudt tot de door het hof niet verworpen stellingen van Euronext. Aldus heeft het hof onvoldoende inzicht gegeven in zijn gedachtegang. De enkele omstandigheid dat een werknemer door aanvaarding van de begunstiging op grond van artikel 6:254 lid 1 BW als partij bij de uitvoeringsovereenkomst geldt, brengt niet mee dat de werknemer op die grond jegens de werkgever recht heeft op nakoming van diens in de uitvoeringsovereenkomst neergelegde (financiële) verplichtingen jegens de pensioenuitvoerder. Een zodanig recht op nakoming vloeit ook niet voort uit de Pensioenwet. De Hoge Raad vernietigt de arresten van het hof Amsterdam en verwijst het geding naar het hof Den Haag.

Het pensioenfonds waarbij Euronext was aangesloten is eind 2013 in liquidatie gegaan. Euronext heeft per 1 januari 2014 voor haar op dat moment actieve werknemers bij een

pensioenverzekeraar een nieuwe pensioenregeling afgesloten, die voorziet in een voorwaardelijk recht op indexatie. De pensioenrechten en -aanspraken die bij het pensioenfonds waren opgebouwd, zijn door dat fonds overgedragen aan dezelfde verzekeraar. Daarbij kon een in april 2013 vastgestelde korting op de pensioenen van 3% uiteindelijk (met terugwerkende kracht) worden beperkt tot 1,55%. Voor hen die niet onder de nieuwe regeling vallen – onder wie bij VPE aangesloten gepensioneerden en gewezen deelnemers – voorziet de sinds 1 januari 2014 geldende pensioenregeling niet in een voorwaardelijk recht op indexatie. VPE c.s. willen met deze procedure bereiken dat gepensioneerden en gewezen deelnemers net als vóór 2014 op het punt van de indexatie gelijk worden behandeld met de actieve werknemers. Zij eisen tevens dat de pensioenkorting van 1,55% voor hen wordt teruggedraaid. Het gerechtshof Amsterdam heeft VPE c.s. in het gelijk gesteld. Daarbij is onder meer geoordeeld dat op grond van artikel 58 Pw geen ongelijke behandeling van actieven en gewezen deelnemers mag plaatsvinden. Ook is geoordeeld dat Euronext op grond van artikel 7:611 BW jo. 23 Pw een soortgelijke uitvoeringsovereenkomst had moeten sluiten voor de gewezen deelnemers bij overgang naar Delta Lloyd.

De Hoge Raad overweegt dat Euronext zich jegens de gewezen deelnemers en gepensioneerden dient te gedragen als een goed werkgever ex artikel 7:611 BW. Daarbij mag Euronext volgens het hof niet afwijken van dwingendrechtelijke bepalingen van de Pensioenwet. Voor zover de overwegingen van het hof zijn gebaseerd op het uitgangspunt dat artikel 58 Pw een verplichting op Euronext als werkgever legt, gaan zij uit van een onjuiste rechtsopvatting. Zoals blijkt uit de opnemings van artikel 58 Pw in hoofdstuk 4 van de Pensioenwet, richt artikel 58 Pw zich tot de pensioenuitvoerder en niet tot de werkgever.

Het hof overwoog dat Euronext voor de bij haar op 1 januari 2014 nog in dienst zijnde werknemers, van wie de bij PMA ondergebrachte pensioenaanspraken (net als de pensioenaanspraken en rechten van de gewezen deelnemers en gepensioneerden) door PMA zijn overgedragen aan Delta Lloyd, een indexatiedepot heeft gevormd bij Delta Lloyd voor het verlenen van indexaties op hun uitgestelde pensioenaanspraken en -rechten na uitdiensttreding bij Euronext. Verder heeft het hof met betrekking tot de pensioenaanspraken van deze werknemers overwogen dat de tot 1 januari 2014 in de door PMA uitgevoerde pensioenregeling opgebouwde pensioenaanspraken vanaf 1 januari 2014 in artikel 2 lid 6 onder e van de CAO, in artikel 7 lid 3 onder 5 van het Reglement Pensioencommissie en artikel 15 lid 5 van de uitvoeringsovereenkomst met Delta Lloyd gelijk worden behandeld met de na 1 januari 2014 opgebouwde pensioenaanspraken voor de toepassing van de loonindexatie tijdens de opbouwfase en prijsindexatie na uitdiensttreding of pensionering. Het hof nam tot uitgangspunt dat voor de op 1 januari 2014 actieven prijsindexatie van de (ook bij PMA

opgebouwde) pensioenaanspraken en rechten na uitdiensttreding of pensionering plaatsvindt op grond van de pensioenregeling die is vastgelegd in de CAO 2014. Deze CAO 2014 is derhalve niet dezelfde pensioenregeling als de pensioenregeling in het personeelshandboek (zie hiervoor in 2.1 onder (i)) die haar weerslag heeft gekregen in het pensioenreglement 2006 van PMA, en de pensioenregeling in de CAO 2012 zoals door PMA neergelegd in het pensioenreglement 2012. Bij het zojuist bedoelde uitgangspunt brengt artikel 58 lid 1 en lid 3 Pw slechts het volgende mee. Als een ouderdomspensioenrecht van een ‘actief-gepensioneerde’ die op of na 1 januari 2014 bij Euronext in dienst was, wordt verhoogd op grond van de pensioenregeling neergelegd in de CAO 2014, moet in dezelfde mate verhoging plaatsvinden van het ouderdomspensioenrecht van een ‘slaper-gepensioneerde’: de gepensioneerde die voor zijn pensionering gewezen deelnemer in diezelfde pensioenregeling is geweest (lid 1). Als een ouderdomspensioenrecht van een gepensioneerde die op of na 1 januari 2014 bij Euronext in dienst was, wordt verhoogd op grond van de pensioenregeling neergelegd in de CAO 2014, moet in dezelfde mate verhoging plaatsvinden van de aanspraak op ouderdomspensioen van een nog niet gepensioneerde, gewezen deelnemer in diezelfde pensioenregeling (lid 3). De woorden ‘indien zij in dezelfde pensioenregeling hebben deelgenomen’ in artikel 58 lid 1 Pw en de woorden ‘die in dezelfde pensioenregeling heeft deelgenomen’ in artikel 58 lid 3 Pw moeten immers aldus worden begrepen dat de verhoging door middel van toeslagen voor een slaper-gepensioneerde resp. een gewezen deelnemer op gelijke wijze moet plaatsvinden als die voor een (actief-)gepensioneerde indien zij hebben deelgenomen – deelnemer zijn geweest – in dezelfde pensioenregeling als die op grond waarvan het ouderdomspensioenrecht van de (actief)gepensioneerde wordt verhoogd. Dat dit vereiste zo moet worden begrepen volgt ook uit de parlementaire geschiedenis bij artikel 58 lid 1 Pw, waarin is opgemerkt dat het eerste lid ziet op de gelijke behandeling tussen degenen die tot hun pensioendatum deelnemer in ‘de’ pensioenregeling zijn geweest en degenen die voor hun pensionering met ontslag waren gegaan. Verder blijkt dit uit de opmerking in de parlementaire geschiedenis dat denkbaar is dat een werkgever twee pensioenregelingen heeft voor verschillende categorieën deelnemers en dat indien bijvoorbeeld toeslagen worden verleend aan de actief-gepensioneerden uit de ene regeling, de slapers-gepensioneerden uit de andere pensioenregeling daaraan geen recht op gelijke behandeling kunnen ontlenen.

Uit artikel 58 lid 1 en lid 3 Pw volgt niet dat gewezen deelnemers en gepensioneerden op gelijke wijze moeten worden behandeld als actieven. Die bepalingen verzetten zich immers, gelet op de bewoordingen ervan en de parlementaire geschiedenis, alleen tegen een onderscheid dat kan ontstaan in het geval van verhoging van een ouderdomspensioenrecht door middel van een toeslag. Verhoging van pensioenaanspraken van bij Euronext op 1 januari 2014 actieven door middel van een toeslag

kan dus niet leiden tot een door artikel 58 lid 1 en lid 3 Pw verboden onderscheid. Evenmin volgt uit

artikel 58 lid 1 en lid 3 Pw dat als een ouderdomspensioenrecht van een (actief-)gepensioneerde die op 1 januari 2014 als werknemer bij Euronext in dienst was, wordt verhoogd op grond van de pensioenregeling neergelegd in de CAO 2014, het ouderdomspensioenrecht of de aanspraak op ouderdomspensioen van personen die voor 1 januari 2014 gepensioneerde of gewezen deelnemer in de door PMA (en na de collectieve waardeoverdracht Delta Lloyd) uitgevoerde pensioenregelingen zijn geworden, in dezelfde mate moet worden verhoogd. Deze personen hebben immers niet deelgenomen in de pensioenregeling neergelegd in de CAO 2014 waarin de toeslagen hun grondslag vinden, zodat niet voldaan wordt aan het vereiste van 'deelgenomen hebben in dezelfde pensioenregeling'. Daarbij is voor de toepassing van artikel 58 lid 1 en lid 3 Pw niet relevant dat een onder de CAO 2014 (actief-)gepensioneerde die tot 1 januari 2014 deelnemer is geweest in de door PMA uitgevoerde pensioenregelingen waarin ook de leden van VPE hebben deelgenomen, voor onder die pensioenregelingen opgebouwde pensioenrechten toeslagen op grond van de CAO 2014 kan krijgen. Die toeslagen vinden hun grondslag immers evenmin in de door PMA uitgevoerde pensioenregelingen, waarin ook de leden van VPE hebben deelgenomen, maar in de pensioenregeling van de CAO 2014, waarin alleen de op of na 1 januari 2014 actieven deelnemen of hebben deelgenomen.

In het door het onderdeel bestreden oordeel van het hof in r.o. 3.5.3 dat, nu Euronext ervoor heeft gekozen om 'sommige gewezen deelnemers' in de door PMA uitgevoerde pensioenregelingen 2006 en 2012, namelijk de op 1 januari 2014 actieven, anders te behandelen dan 'andere gewezen deelnemers en gepensioneerden' in die pensioenregelingen, Euronext heeft gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 58 Pw, wordt miskend wat hiervoor is uiteengezet.

Dit geldt ook voor het daarop voortbouwende oordeel van het hof dat Euronext op grond van artikel 58 Pw gehouden is om met Delta Lloyd als opvolgende uitvoerder van de oorspronkelijk door PMA uitgevoerde pensioenregeling een (aanvullende) uitvoeringsovereenkomst af te sluiten waarin een gelijkwaardige indexatieregeling wordt vastgelegd voor alle pensioenaanspraken en rechten van gewezen deelnemers en gepensioneerden die (nog) niet worden bestreken door de indexatieregeling in de uitvoeringsovereenkomst met Delta Lloyd voor de toekomstige opbouw na 1 januari 2014 en de indexatieregeling voor de voor 1 januari 2014 bij PMA opgebouwde pensioenaanspraken. Hetzelfde geldt voor het voortbouwende oordeel van het hof dat het anders wel heel eenvoudig zou zijn voor een werkgever om artikel 58 Pw te ontduiken door aan de actieven

een nieuwe pensioenregeling aan te bieden en die te laten uitvoeren door een nieuwe uitvoerder en daarbij alleen de opgebouwde aanspraken van actieven in de indexatieregeling te betrekken.

Uit de parlementaire geschiedenis volgt dat een gewezen deelnemer en een pensioengerechtigde niet langer pensioenaanspraken verwerven. Verder volgt daaruit dat de werkgever op grond van artikel 23 Pw een uitvoeringsovereenkomst met een pensioenuitvoerder dient te sluiten en in stand te houden zolang er sprake is van verwerving van pensioenaanspraken. De verplichting voor Euronext op grond van artikel 23 Pw strekte dus niet zover dat zij bij opzegging van de uitvoeringsovereenkomst met PMA gehouden was om niet alleen voor de op 1 januari 2014 actieven – voor wie de verwerving van pensioenaanspraken nog niet was geëindigd – maar ook, zoals het hof heeft geoordeeld, voor degenen die al voor 1 januari 2014 gepensioneerd of gewezen deelnemer waren geworden – en voor wie de verwerving van pensioenaanspraken dus al wel was geëindigd – de uitvoeringsovereenkomst met PMA in stand te houden dan wel een nieuwe uitvoeringsovereenkomst te sluiten.

Opzegging van een uitvoeringsovereenkomst met een pensioenuitvoerder door een werkgever is in beginsel mogelijk, ongeacht of de uitvoeringsovereenkomst voorziet in een regeling van opzegging. Dit laat onverlet dat de omstandigheden van het geval kunnen meebrengen dat een werkgever – hoewel bevoegd tot het opzeggen van de uitvoeringsovereenkomst – door op te zeggen of door op te zeggen zonder daarbij nadere maatregelen of voorzieningen te treffen, zich niet als goed werkgever gedraagt.

Het hof heeft overwogen dat juist omdat in de onderhavige pensioenovereenkomsten naast de nominale pensioentoezegging ook een indexatieperspectief was gegeven, het op de weg van Euronext lag om bij de beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst met PMA een alternatief te zoeken voor de uitvoering van de gehele pensioenovereenkomst en Euronext geen genoegen mocht nemen met de overdracht van PMA aan Delta Lloyd van de (gekorte) nominale pensioenaanspraken. De overdracht van de nominale pensioenaanspraken en -rechten door PMA aan Delta Lloyd op 31 december 2013 leidde immers niet tot een (rechtsgeldige) eenzijdige wijziging van de op dat moment bestaande pensioenovereenkomst(en) tussen Euronext en haar (gewezen) werknemers en gepensioneerden, waaronder de leden van VPE, aldus het hof. Dit door de klacht bestreden oordeel berust kennelijk op de gedachte dat Euronext de norm van goed werkgeverschap heeft geschonden doordat zij bij de opzegging van de uitvoeringsovereenkomst onvoldoende rekening heeft gehouden met de belangen van haar (voormalige) werknemers door niet te

voorzien in een regeling tot behoud van het indexatieperspectief ten aanzien van hun pensioenaanspraken en -rechten. Uit de beslissing van het hof blijkt niet hoe dit oordeel zich verhoudt tot de stellingen van Euronext. Aldus heeft het hof onvoldoende inzicht gegeven in zijn gedachtegang. Voor zover het hof aan dit oordeel mede ten grondslag heeft gelegd dat Euronext artikel 23 Pw heeft geschonden, volgt uit het slagen van onderdeel 4.3 (hierboven) dat het hof dit ten onrechte heeft gedaan.

De Pensioenwet berust op het uitgangspunt dat de werknemer jegens de pensioenuitvoerder recht heeft op de pensioenaanspraken en uitkeringen die de werkgever ten behoeve van hem in de uitvoeringsovereenkomst heeft bedongen. Deze begunstiging in de uitvoeringsovereenkomst is aan te merken als derdenbeding als bedoeld in artikel 6:253 lid 1 BW. De werknemer aanvaardt, door het sluiten van de pensioenovereenkomst met de werkgever, de begunstiging (het derdenbeding) in de uitvoeringsovereenkomst. Na aanvaarding van het derdenbeding geldt de werknemer op grond van artikel 6:254 lid 1 BW als partij bij de uitvoeringsovereenkomst. De begunstiging heeft betrekking op het in de uitvoeringsovereenkomst opgenomen recht op een pensioenuitkering. De enkele omstandigheid dat een werknemer door aanvaarding van de begunstiging op grond van artikel 6:254 lid 1 BW als partij bij de uitvoeringsovereenkomst geldt, brengt niet mee dat de werknemer op die grond jegens de werkgever recht heeft op nakoming van diens in de uitvoeringsovereenkomst neergelegde (financiële) verplichtingen jegens de pensioenuitvoerder. Een zodanig recht op nakoming vloeit ook niet voort uit de Pensioenwet. De Hoge Raad vernietigt de arresten van het hof Amsterdam en verwijst het geding naar het hof Den Haag.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 23-09-2022

ECLI: ECLI:NL:HR:2022:1267

Zaaknummer: 20/03418

Rechters: G. de Groot, H.M. Wattendorff, S.J. Schaafsma, F.J. Salomons en F.J.P. Lock

Advocaten: M.W. Scheltema, J.P. Heering, J.B.B. Heinen en A.W. van Leeuwen

Wetsartikelen: 7:611 BW, 23 Pw en 58 Pw